

DARBININKAS

Vol. LXXV, Nr. 43

Lapkričio - November 9, 1990 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

J. T. Saugumo taryba, tik Kubai ir Jemeni susilaukūs, priėmė antrą, Izraelį smerkiančią rezoliuciją už nesutikimą įsileisti J. T. komisijos palestiniečių žudynėm senoj Jeruzalėj iširti.

Sov. S-gos ir Rusijos respublikos Aukšč. tarybos priėmė prieštaraujančius įstatymus, skelbiančius, kad jų įstatymai turi aukštesnę galią už antrosios.

Balkanų valstybių užs. reik. ministrų konferencija bendradarbiavimui skatinti pritarė daugiapartinei valdymosi sistemai ir žmogaus teisėm.

Sov. S-gos Darbo unijų taryba nutarė išsiskirstyti, nes pripažino, kad ji yra netekusi ryšio su jos atstovaujama darbininkais.

JAV, siekdamas paskatinti Iraką pasitraukti iš Kuveito, nutarė Persijos įlankoj turimų karių skaičių padidinti dar 100,000 karių.

Sov. S-gai tik dabar prisipažino, kad per 1961 m. spalio 24 įvykusį sprogimą Baukonur erdvės centre žuvo 165 žmonės.

Indija turėjo panaudoti pagelbinę kariuomenę ir policiją religinėm riaušėm tarp hindų ir mahometonų sustabdyti.

Sov. S-goj ir toliau vyksta tautinis skaldymasis. Autonomijos ir suverenumo pradėjo reikalauti net ir anksčiau nebuvusios autonominės sritys, kaip gagauzų, čiuvašų, mari kt. ir skelbti, kad jų srityse esą žemės turtai priklauso tik jiems.

Libano trys žymiausias milicijos, kaip socialistų, Dievo partijos ir Liban pajėgos sutiko pasitraukti iš Beiruto ir leisti ten įsitvirtinti Libano vyriausybei.

Sov. S-ga nutraukė jos pačios paskelbtą sprogdinimų moratoriumą, ir išsprogdino požeminį branduolinį užtaisą.

Vokietijos parlamentas įspėjo JAV greičiau perduoti jų žinioje iki šiol laikomą Nacių partijos archyvą Berlyne.

Sov. Kazachstano respublikos Aukšč. taryba paskelbė suverenitetą ir uždraudė Sov. S-gai vykdyti jos teritorijoj branduolinius sprogdinimus, įskaitant ir Semipalatinosko bandymų stočių.

Sov. S-gos prezidentas Gorbačiovas, ieškodamas paramos griūvančiam ūkiui pataisyti, lankėsi Ispanijoj ir Prancūzijoj, kur jam pirmoji pažadėjo 1.5 ir antroji 1 bil. dol. kreditų.

Rytų Vokietijos komunistų partija prisipažino nelegaliai perdavusi Maskvai 63 mil. dol.

Izraelio vyriausybės paskirta komisija senoj Jeruzalėj palestiniečių žudynėm iširti priėjo išvados, kad policija buvo išprovokuota pavartoti kaunamus ginklus.

JAV kongresas nutarė viešai atsipažinti indėnų už prieš 100 m. prieš Wounded Knee įvykdytas žudynes.

Vengrijoj vyriausybei pakėlus automobilių kuro kainas 65 proc., sunkvežimių vairuotojai užblokavo kelius.

Sov. S-gos angliakasiai įsteigė nepriklausomą uniją ir gruodžio mėn. pažadėjo pradėti vykdyti pilietinio nepaklusnumo akciją, jei vyriausybė nepagerins jų gyvenimo sąlygų.

SOVIETŲ IMPERIJA SLYSČIOJA PRIE PRARAJOS

— Ant imperijos griuvėsių turi atsikurti laisvos ir suvereninės šalys —

Sovietinė imperija yra pamerkta neišvengiamai pražūčiai, jos susiskaldymo procesas jau prasidėjo, bet ant imperijos griuvėsių ir pelenų ateityje galėtų susikurti vakarietiško modelio ekonominė bendrija, į kurią laisvanoriškai įsijungtų totalitinės sistemos jau nebepavergtos laisvos ir suvereninės šalys. Tai pažymi baigiamajame pareiškime grupė žymių Sovietų

Britanijos ir Prancūzijos darbininkai, kasdami šiuos kraštus jungiantį tunelį, atsidūrė tik 100 yardų nuo toly nuo jų susitikimo.

JAV pagelbiniame laive Iwo Jima, kuris veikia Persijos įlankoje, sproguos perkaitinto garo vamzdžiui, žuvo 10 jūrininkų.

Pravdos prenumeratorių skaičius iš 7.7 mil. nukrito iki 504,000, ir jos redaktorius Ivan F. Frolov įteikė atsistatydinimą, bet partija įsakė pasilikti.

Naujosios Zelandijos rinkimus laimėjo konservatyvi partija, ir jos vadas Jim Balger pažadėjo gerinti santykius su JAV.

J. T. Saugumo taryba priėmė rezoliuciją, išpėjančią Iraką, kad jis turės atlyginti Kuveito okupacijos metu padarytus nuostolius.

Saudi Arabija įsakė išvykti ten dirbusiems 500,000 jemeniečių, nes Jemenas remia Iraką.

Norvegijos koalicinė vyriausybė, nesutardama dėl Norvegijos įsijungimo į Europos rinką, atsistatydino. Naują mažumos vyriausybę pasisiūlė sudaryti Darbo partijos vadė Gro Harlem Grundtland.

Sov. Gruzijos Aukšč. tarybos rinkimus laimėjo nekomunistinės grupės, siekiančios nepriklausomybės, privačios nuosavybės ir kapitalistinės ūkio sistemos. Papildomieji rinkimai dar vyks lapkričio 11.

NYT spalio 30 paskelbė A. M. Rosenthal straipsnį "Padėkim keleiviam", kur teigia, kad Sov. S-gos laivas dėl tautinių ir ūkinių priežasčių skęsta, ir ragina JAV ir kitas valstybes padėti ukrainiečiams, baltam, gruzinam, armėnam.

Iš Irako paleistas prancūzas tvirtina, kad Irake ir Kuvaite žiauriausiai elgiamasi su amerikiečiais ir britais ir kad kitiems draudžiama juos užkalbinti.

Maskvoje, prie pagarsėjusio Lubiankos kalėjimo buvo pastatytas totalitarizmo aukom paminklas: iš Soloviecko salos, kur buvo įsteigta pirmoji darbo stovykla, atgabentas akmuo ant pedestalu su atitinkamu įrašu.

NYT spalio 31 išspausdino užsienio politikos klausimais rašančios žurnalistės Flora Lewis straipsnį, kur ji prieina išvados, kad JAV turėtų palaikyti santykius ir su Sov. S-gos centru ir atskiru jo dalim, nes tikslas būtų nei padėti Gorbačioviui Sąjungą išlaikyti nei ją sunaikinti, o tik įgalinti jos paveldėtojus užimti teisėtą vietą taikingam pasauly.

— Gabrielio Žemkalnio, veiklaus Australijos Lietuvių Bendruomenės nario, pasikalbėjimas išspausdintas Atgimimo 40-me numeryje. Ten jis sako: "Nenorėkime turėti Didžiosios Britanijos parlamento Lietuvoje per 6 mėnesius".

Sąjungos ir Italijos intelektualų, šiomis dienomis Romoje dalyvausių studijų seminare "Tautybių problema Sovietų Sąjungoje: atsinaujinimas ar civilinis karas".

Seminarą surengė italų Helsinkio komitetas, socialistų kultūros centras, laisvasis universitetas Washingtonas, Paryžius, Maskva. Tarp kitų dalyvavo žymūs buvę kitaminčiai ir žmogaus teisių gynėjai — matematikas Pliušč ir rašytojas Vladimiras Bukovskis, italas sovietologas, istorikas profesorius Vittorio Strada, du Gorbačiovo artimi bendradarbiai ir patarėjai Aitmatovas ir Rasputinas, kurie taip pat pasirašė baigiamąjį dokumentą ir sugrįžė į Maskvą painformuos Gorbačiovą apie studijų seminare padarytas išvadas.

Seminare kalbėjo asmenys vaizdžiai nušvietė dabartinę beveik dramatišką padėtį Sovietų Sąjungoje. Jie teigė, kad sovietinė imperija yra ant prarajos slenkščio, gresia bado šmėkla.

Imperijos žlugimo nebeįmanoma išvengti — pažymi seminaro dalyviai baigiamajame pareiškime. Tik kyla klausimas, kas įvyks po imperijos žlugimo?

Tautybių klausimas gali būti išspręstas tik vienu nekruvinu būdu, sako pareiškimo autoriai: suteikiant dabartinėm respubli-

kom laisvo apsisprendimo teise per referendumus arba atsižvelgiant į atitinkamų respublikų laisvai išrinktų Aukščiausiųjų Tarybų sprendimą. Ant imperijos griuvėsių turi atsikurti laisvos ir suvereninės šalys su lygiomis teisėmis. Jom turėtų būti duotas pasirinkimas — laisvanoriškai įsijungti į būsimą ekonominę, o gal ir politinę bendriją arba joje nedalyvauti. Toliau tai bus įmanoma tik tada, kai Sovietų Sąjungoje bus galutinai likviduota totalitinė sistema, tautom ir tautinėm mažumom susidarys galimybė nevaržomai ugdyti tautines ir istorines kūrybines galias.

K.L.

AR PABALTIEČIAI DALYVAUS PARYŽIAUS KONFERENCIJOJ-

— JAV senatoriai ragina prezidentą remti pabaltiečius ESBK konferencijoje —

(Washingtonas, 1990 spalio 29, LIC) Šiandien 28 JAV Senatoriai pasiuntė prezidentui Bush laišką, kuriame prašė, kad jis Paryžiaus viršūnių konferencijoje pasiūlytų Pabaltijo šalims suteikti stebėtojų statusą Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos (ESBK) sudėtyje, pranešė Lietuvos Informacijos Centras.

Tai antrasis toks kreipimasis į prezidentą Bush iš JAV senatorių. Rugsėjo 28 d. 22 senatoriai prezidentui pasiuntė laišką, ra-

ginantį jį "daryti visa tai, kad įmanoma įgalinti Estiją, Latviją ir Lietuvą dalyvauti šiame istoriniame procese (t.y. lapkričio 19 - 21 d. ESBK viršūnių konferencijoje Paryžiuje — LIC) kaip pilnateisiais nariais arba kaip stebėtojais".

Šiandien pasiūstame laiške senatoriai primena prezidentui, kad jie jam pasiuntė ankstesnę laišką ir išreiškia pasitenkinimą, kad po pirmojo laiko įteikimo Valstybės departamento sekretorius James Baker, dalyvavęs

ESBK šalių užsienio reikalų ministrų pasitarime New Yorke, viešai pareiškė, jog Amerika remia stebėtojų statusą Pabaltijo šalims, pakeliant jį jų pilną narystę. Tačiau, kaip senatoriai pažymi, sekretorius Baker toliau davė suprasti, kad JAV nėra pasirošiusios ESBK kelti stebėtojų statuso suteikimo Pabaltijo šalims klausimo, nes tikriausiai tam nebūtų vieningo pritarimo.

Senatoriai pasisako prieš tokią Bush administracijos laikyseną. Jie atkreipia dėmesį į tai, kad Pabaltijo šalių vadai pakartotinai prašė, jog jų klausimas būtų formaliai iškeltas aukšto lygio ESBK susirinkime. Pasak senatorių, pabaltiečiai mano, kad yra verta rizikuoti pritarimo negavimu tam, kad viešai ir nedviprasmiškai būtų iš naujo patvirtinta nepripažinimo politika, kurią Amerika yra palaikiusi per 50 metų.

"Šį klausimą iškeldami lapkričio mėnesio viršūnių konferencijoje, mes būtume ištikimi mūsų ilgai besitęsiančiam nusistatymui Pabaltijo valstybių atžvilgiu. Tuo būtų panaudotas ESBK procesas kaip tik tokiam politiniam dialogui, kurį jis stengiasi puoselėti. Jeigu JAV iš vienos pusės nominaliai remia pabaltiečių prašymą dalyvauti, o iš kitos atsisako tą klausimą formaliai iškelti Paryžiuje, tai mes atrodytume geriausiu atveju nenuošėklus ir blogiausiu atveju aki-vaizdžiai vaidmainiški", teigia senatoriai.

Senatoriai baigia savo laišką prezidentui su prašymu, kad jis, kaip JAV delegacijos vadas Paryžiaus konferencijoje, formaliai iškeltų pabaltiečių dalyvavimą ESBK sudėtyje "ir toliau visais galimais būdais padėtų Estijai, Latvijai ir Lietuvai atgauti savo teisėtą vietą Europos tautų tarpė".

Šio laiško, kaip ir rugsėjo 28 d. laiško, iniciatorius buvo senatorius Donald Riegle iš Michigano. Šiandienos laišką pasirašė 16 demokratų (Akaka, Bradley, D'Amato, Durenberger, Gern, Crassley, Heinz, Helms, Humphrey, Kasten, McCain, Specter, Wallop) (LIC)

Demonstrantai Vilniuje prie Aukščiausios Tarybos rūmų. Nuotr. V. Kapočiaus

JAV KONGRESAS PATARIA SURIŠTI EKSPORTŲ RIBOJIMĄ SOVIETAMS SU LIETUVOS KLAUSIMU

(Washingtonas, 1990 spalio 31. LIC) JAV Kongresas spalio 26 patvirtino rezoliuciją, pareiškiančią nuomonę, kad tam tikros JAV eksporto prekės neturėtų būti pardavinėjamos Sovietų Sąjungai tol, kol Maskva nepradės darybas su Vilniumi, pranešė Lietuvos Informacijos Centras.

Birželio mėnesį Atstovų Rūmai svarstė kongresmano Richard Durbino siūlomą pataisą Eksportavimo palengvinimo aktui. Jo pataisa įpareigojo JAV toliau apriboti eksportų tiekimą Sovietų Sąjungai, nebent JAV prezidentas Kongresui užtikrintų, jog Sovietų Sąjunga, su Lietuva pradėjusi rimtas derybas, vedančias Lietuvą į laisvą ir pilnutinį tautinį apsisprendimą. Be to, prezidentas buvo įpareigojamas užtikrinti, kad derybos nebūtų sovietų manipuliujamos ekonominiu šantažu.

Durbino pataisoje numatyta apriboti vadinamosios "aukšto-šios technologijos" prekių ek-

sportavimą, pav. blokuoti kompiuterius, kuriuos importuojanti šalis galėtų naudoti kariniams tikslams.

Birželio 6 d. Atstovų Rūmai Durbino pataisą priėmė (300 už, 24 prieš, 8 nebalsavo).

Liepos mėnesį Senate buvo įvestas eksportų administravimo įstatymas, kuriame buvo pastraipa apie Lietuvą, analogiška Atstovų Rūmų įstatymui. Tačiau, esminis skirtumas — Durbino pataisa įpareigojo JAV prezidentą, o Senato įstatymas išreiškia tik Senato nuomonę, nesaistydama prezidento.

Kodėl Senato variantas silpnesnis už Atstovų Rūmų variantą? Vieno senatoriaus pavaduotoja aiškino, kad kai kas Senate iš principo priešinosi eksporto prekių apribojimui, konstatuodami, jog tokia politika skriaudžia JAV prekybininkus, kurie konkuruoja pasaulinėje rinkoje su kitų šalių prekybininkais.

Taigi, atsižvelgiant į tokius senatorių nusistatymus, reikėjo patenkinti Senato nuomonės pareiškimo. Pareikalavus, kad Senatas priimtų tokią stiprią pataisą, kokią Durbin pravedė Atstovų Rūmuose, būtų rizikuojama iš vis nieko nelaimėti Lietuvos atžvilgiu, aiškino senatoriaus pavaduotoja.

Senatui ir Atstovų Rūmuose priėmus skirtingus įstatymų projektus, konferencijos komitetas, kuriam priklausė abiejų Kongreso rūmų nariai, susirinko juos derinti. Konferencijos komitetas nusprendė priimti Senato variantą, o visas Kongresas patvirtino komiteto sprendimą spalio 26.

Dabar Kongreso priimtas eksporto įstatymas laukia prezidento Bush parašo. Sakoma, kad prezidentas gali nuspręsti jo nepasirašyti ir tokiu būdu jį vetuoti, jei jis nepatenkintas bent viena įstatymo dalimi. (LIC)

TEKS LAUKTI NAUJAI IŠRINKTO JAV KONGRESO

— Kongreso konferencijos komitetas atmetė paramą Pabaltijo šalims —

(Washingtonas 1990 spalio 28. LIC) JAV Kongreso konferencijos komitetas, kuris buvo susirinkęs vakar ir šiandien derinti Atstovų Rūmų priimtus finansinius įstatymus, atmetė Senato sprendimą skirti 25 milijonus dolerių Estijai, Latvijai ir Lietuvai paremti, praneša Lietuvos Informacijos Centras.

Senatas spalio 24 d. patvirtino užsienio šalpos finansinį įstatymą, kuriame asignuojami pinigai dviems projektams, skirtiems Pabaltijo šalių paramai. Pirmo projekto iniciatorius — senatorius Robert Byrd. Jo projekte buvo asignuojama 15 milijonų dolerių toms Amerikos privačioms savanoriškoms organizacijoms, kurios ryžtųsi visose trijose Pabaltijo šalyse įkurti programas, remiančias nevaldines įmones žemės ūkiu, prekybą bei pramonės srityse. Šalpos tikslas — puoselėti laisvą rinką Pabaltijo šalyse.

Antro projekto pagrindinis sponsorius buvo senatorius Alphonse D'Amato. Jis spalio 19 įvedė pataisą Senato užsienio šalpos finansiniam įstatymui, kuriuo Pabaltijo šalims būtų skiriama 10 milijonų dolerių vertės humanitarinės šalpos. Tai buvo tąsa senatorių Moynihan ir Armstrong vasaarą pradėtų pastangų Lietuvai išrūpinti šalpos.

Atstovų Rūmai anksčiau už Senatą buvo priėmę užsienio šalpos įstatymą. Jų įstatyme iš vis nebuvo pramatyta skirti pinigų Pabaltijo šalių paramai. Senatui spalio 24 priėmus finansinį įstatymą, reikėjo įsteigti bendrą Senatą ir Atstovų Rūmų konferencijos komitetą, kuris išlygintų visus skirtumus tarp dviejų įstatymų.

Konferencijos komitetui susirinkus paaiškėjo, jog daugumas Atstovų Rūmų narių, dalyvaujančių tame komitete, pasak vieno senatoriaus pavaduotojo, buvo "griežtai nusistatę" prieš D'Amato ir Byrd projektus ir kad senatoriams nebuvo įmanoma juos perkalbėti. Pirmoji auka buvo D'Amato pasiūlyti 10 milijonų dolerių humanitarinei šalpai. Vėliau atmetas ir senatoriaus Byrd projektas, nors jis, bandydamas gelbėti padėtį, siūlė per pusę sumažinti Pabaltijo šalims skiriamą sumą ir likusius 7,5 milijono dolerių duoti sovietų respublikoms. Pasak vie-

no senatoriaus pavaduotojos Atstovų Rūmų nariai, priklausę konferencijos komitetui, net du kartus balsavo atmeti senatoriaus Byrd projektą.

Kodėl Atstovų Rūmų nariai, kurie priklausė konferencijos komitetui, buvo taip nusistatę prieš D'Amato ir Byrd projektus? Pirmia, kai kuriems nepatiko, kad Senatas bando įsiūlyti projektus, kurių Atstovų Rūmai plenarinėje sesijoje neturėjo progos apsvaistyti ir balsavimo

būdu priimti ar atmeti. Antra, kai kas Atstovų Rūmuose bijo imtis bet kokių žygių, kurie, jų nuomone, gali susilpninti prezidento Gorbačiovo poziciją arba pagreitinti Sovietų Sąjungos suririmą. Jų manymu, finansinė parama "separatistams" Pabaltijo respublikose kaip tik prisidėtų prie to susilpninimo ir suirimo.

Dera pastebėti, kad konferencijos komitete Atstovų Rūmų nariams vadovavo kongresmanas David Obey, kuris buvo vienas

iš trijų kongresmanų, praėjusių pavasarį balsavusių prieš Atstovų Rūmuose praveštą rezoliuciją, paremiančią Lietuvos nepriklausomybės atstatymą (416 kongresmanų balsavo už tą rezoliuciją.)

Konferencijos komiteto sprendimai atmeti ekonominės privatizacijos bei humanitarinės šalpos iniciatyvas reiškia, kad šiais metais nebėra vilčių Lietuvai iš JAV Kongreso susilaukti bet kokios finansinės paramos. Teks laukti naujai išrinkto Kongreso vėl pradėti paramos procesą ir tik 1991 m. gali būti duota eiga Pabaltijo šalpos prašymui.

(LIC)

ĮVYKIAI LIETUVOJE

— Kauno miesto valdžios nutarimu surinktos net 45 "memorialinės lentos", susijusios su "revoliuciniais" įvykiais ir sovietų valdžiai "nusipelnusiais" žmonėmis. Jos sukrautos Kelių ir tiltų eksploatacijos tresto kieme po pastogę.

— Radviliškio rajone konkuruoja vietos oficiozas *Mūsų kraštas* ir pradėtas leisti nepriklausomas laikraštis *Žingsniai*, kuris, redaguojamas dvidešimtmecio studento Lino Jučo, užsibrėžęs skelbti objektyvią informaciją, kritikuoti "prokomunistinės rajono Tarybos", KGB veiklą, demaskuoti nusikaltimus, Dabar *Žingsniai* ir *Mūsų kraštas* kertasi dėl rajono švietimo skyriaus vedėjo J. Boso finansinių reikalų.

— Lietuvos architektų sąjungos iniciatyva Vilniuje, Parodų centre (Kosmonautų pr. 5), surengta Didžiosios Britanijos tarybos paroda "Restauracija šiandien". Greta vaizdinės medžiagos pateikiama ir teisinė dokumentacija. Ekspozicija parodo, kaip reikia restauruoti ne tik istorinius, bet ir industrinius objektus.

— Tarptautiniame medžio skulptūros simpoziume, kuris vyko Estijoje, Kydžio apylinkėje, vienintelis lietuvis K. Venclovas, dirbęs kartu su estais, lenkais, suomiais, kanadiečiais, karelais, vokiečiais, pelnė vienintelį Grand Prix.

— Lietuvos karaliaus Mindaugo atminimui Vilniaus rajono Medininkų apylinkėje, vienos aukščiausių Lietuvos kalvų — Juozapinės kalno — pakraštyje pastatytas paminklinis akmuo.

— "Kardas" — tai Lietuvos atsargos karininkų sąjungos žurnalas. Atgaivinto žurnalo pirmasis numeris išeis lapkričio mėnesį. Vyriausias redaktorius — vilnietis dimisijos kapitonas A. Martinionis.

— Lietuvos rašytojų sąjungoje lankėsi svečiai iš Lenkijos — Andžėjus Milošas (Česlovo brolis) su žmona Gražina Strumilo-Miloš, kuri atstovavo naujai nepriklausomai Lenkų rašytojų draugijai ir tarėsi su LRS vadovais dėl bendradarbiavimo sutarties. Svečių žiniomis Česlovas Milošas aplankys Lietuvą, kai nereikės Maskvos tarpininkavimo.

— Lietuvos filmų buvo demonstruojami Rygos kino festivalyje, kurio organizatorius Augustas Sukutas papasakojo, kad buvo atrinkti įdomiausi paskutinių dviejų metų filmai iš viso pasaulio: 24 pilnametražės ir tiek pat trumpo metražo juostų. Festivalis pavadintas "Arsenal" vardu. Pažymėtina jauno režisieriaus Šarūno Basto kūryba *Praėjusios dienos atminimas*, o taip pat dokumentinis filmas *Paprasta elegija*, skirtas Lietuvos Respublikos Aukščiausio Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui.

— Vilniuje, Piatnickio cerkvėje, kelias savaites veikė ikonų paroda. Vilniečiai ir sostinės svečiai gausiai lankė parodą ir turėjo retą progą susipažinti su iki šiol niekur nerodyta ikonų kolekcija, sukaupta Meno muziejaus fonduose. Paroda buvo tarsi simbolinis atsiveikinimas su šia ekspozicijų sale: iškart po parodos uždarymo Piatnickio

LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJI TARYBA KVICIA JAUNUOLIUS STOTI Į TĖVYNĖS TARNYBĄ

(New York, 1990 spalio 31. LIC) Lietuvos Aukščiausioji Taryba vakar priėmė pareiškimą, kuriame ragina Lietuvos jaunuolius netarnauti svetimos šalies kariuomenėje, o "atlikti Lietuvos Respublikos piliečio pareigą", — praneša Lietuvos Informacijos Centras. Pateikiame pilną pareiškimo tekstą.

TSRS Sąjungos kariuomenė Lietuvoje yra dalis kitos valstybės militarinės sistemos bei ideologijos, kuri dabar patirs didelę krizę. Toje sistemoje tebeveikia seni privalomos karo tarnybos mechanizmai ir vėl neteisėtai taikomi Lietuvoje. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba jau anksčiau yra pareiškusi, kad Lietuvos Respublikos piliečiams neprivaloma ir nere-

komenduojama tarnauti kitos šalies ginkluotose pajėgose; todėl dauguma Lietuvos jaunuolių taip ir pasielgė pavasario šaukimo į Tarybinę Armiją metu. Tikimais, neatsiliepi ir į šio rudens atitinkamus kvietimus, nepabūgs gąsdinimų. Lietuvos Respublika nedraudžia jaunuoliams savo laisva valia eiti į tokią tarnybą, tačiau kviečia teisingai suvokti piliečio pareigą ir svetimos valstybės kariuomenėje netarnauti. Tarybų Sąjungos ginkluotosios pajėgos neturi jokių teisių Lietuvoje prieš tuos, kurie šaukiami neatsiliepi, imtis bet kokios prievartos. Suprantama, negali būti naudojama nei psichologinė prievarta, nei jokie gąsdinimai arba primygtiniai įkalbinėjimai.

Artėja laikas, kai Lietuvos vyrai bus pašaukti į jų Tėvynės tarnybą, ir Aukščiausioji Taryba neabejoja, kad visi atsilies, noriai eis atlikti Lietuvos Respublikos piliečio pareigą.

V. Landsbergis,
Lietuvos Respublikos
Aukščiausios Tarybos
pirmininkas
Vilnius, 1990 m. spalio 30 d.

Vilniaus skautai, stovyklavę prie Dubingių ežero, kelia savo vėliavą. Nuotr. V. Kapočius

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys 217 - 25 54th Ave. Bayside, N.Y. 11364, Tel. 718 - 229 - 9134 arba 718 - 428 - 4552.

KOLODNY & KOLONNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos Atsiminimai", pirmadieniais nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba iš tos pačios stoties, taip pat pirmadieniais girdimos nuo 7:30 iki 8 v.v. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

Remkime
TAUTOS FONDA

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Lždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu:

Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS

Į LIETUVĄ

MOKĖTI ĖALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341' HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207Editorial Office, 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rašytojų Draugija kviečia

Kultūros Židinyje lapkričio 17 rengiama literatūros šventė ir koncertas. Rengia Lietuvos Rašytojų Draugija. Šventė yra prasminga, nes įteikiama tos draugijos literatūrinė premija. Kadaiše Lietuvos respublika skirdavo 5000 litų premiją už geriausią tų metų išleistą knygą. Dabar tas tradicijas pratęsia Lietuvos Rašytojų Draugija. Tai yra simbolinė premija, primenantį nepriklausomos Lietuvos laikus. Premijos mecenatas — Lietuvos Fondas. Premija — 2000 dol. Dabar paskirta premija už 1989 metais išleistą geriausią knygą. Ją laimėjo poetė Edita Nazaraite iš Toronto, už eilėraščių knygą *Mechaninė poezija*. Autorė atvyksta iš Toronto į Kultūros Židinį pasiimti premijos.

Drauge bus paskelbtas ir Aloyzo Barono novelės konkurso laimėtojas. Konkursui atsiųsta 14 novelių. Tikrai geras derlius.

Lietuvių Rašytojų Draugija turi senas tradicijas. Jau 1909 metais buvo kilusi mintis suorganizuoti rašytojus, bet jie gyveno įvairiuose miestuose, nebūvo patogu susiauti ar susieiti. Atgavus nepriklausomybę, Kaune buvo įkurta Meno kūrėjų draugija. Toje draugijoje buvo literatūros sekcija, kuri 1920 liepos 23 išrinko pirmą valdybą iš B. Sruogos, St. Šilingo, V. Krėvės-Mickevičiaus, kun. J. Tumo-Vaižganto, kun. A. Sabaliausko. 1922 sausio 31 buvo įkurta Rašytojų ir Žurnalistų sąjunga, o 1932 metų pradžioje B. Sruogos, J. Grušo iniciatyva buvo įkurta Lietuvos Rašytojų Draugija. Jos pirmą valdybą sudarė: Ig. Šeinius — pirmininkas, J. Grušas, G. Tulauskaitė, P. Vaičiūnas, P. Karuža. Po to draugijai pirmininkavo: kan. J. Tumas - Vaižgantas (1932 - 33), V. Mykolaitis (1933 - 39), J. Grušas (1937

- 38), V. Gira (1939 - 40), B. Brazdžionis (1941), F. Kirša (1942 - 44).

Draugija rengė literatūros vakarus, nuo 1935 metų išrūpino valstybinę literatūros premiją po 5000 litų kasmet. Ją gavo: 1935 Ieva Simonaitytė už *Aukštųjų Šimonių likimą*, 1936 L. Dovydenas už *Broliai Domeikos*, 1937 J. Kuosa-Aleksandravičius už *Užgesę himeros akys*, 1938 S. Neris už *Diemedžių žydėsiu*, 1939 B. Brazdžionis už *Kuni-gaikščių miestas*.

Tremtyje draugija buvo atgaivinta 1946 sausio 25 - 26 Tūbingene įvykusiame rašytojų suvažiavime, 1946 - 49 vadovavo Stasys Santvaras.

Jonas Aistis Amerikoje 1948 vasario 7 atgaivino seniau čia veikusią Šiaurės Amerikos Lietuvių Rašytojų draugiją ir jai vadovavo. Suvažiavus daugiau rašytojų į Ameriką, čia buvo perkelta ir Lietuvos Rašytojų Draugija. 1950 gegužės 6 Bostone ji buvo sujungta su minėta Šiaurės Amerikos Lietuvių Rašytojų draugija. Pirmasis pirmininkas buvo Jonas Aistis. 1951 metais Draugijos centras buvo perkeltas į Chicagą, iki 1958 pirmininkavo B. Babrauskas. Paskui Valdyba buvo perkelta į New Yorką, vėl į Chicagą, Los Angeles, Chicagą. Dabar valdybą sudaro New Yorko apylinkėje gyvenę rašytojai.

Vokietijoje daug kas skyrė literatūrinės premijas: Balfas, Raudonasis Kryžius, Patrijos leidykla, Mintis, Naujasis gyvenimas. Nuo 1950 metų Draugija skiria premiją. Pirmą buvo 500 dol. Įsikūrus Lietuvos Fondui, jis pasidarė mecenatas. Pirmą buvo 1000 dol. premija, jau kuris laikas skiria 2000 dol. premiją.

Premija skatinama literatūros augimą, ją labiau priartina prie vi-

Lietuva išgyvena autringą laikmetį. Didžiosios politikos verpetai inėšė ją į pasaulinių įvykių avansceną, jos vardas, ačiū Dievui, žinomas ne tik "aukštakakčiams" (highbrow), bet ir kiekvienam atsitiktinai sustabdytam kur nors New Yorke ar Romoje, Sao Paulo ar Sydney. Be abejonės, tai milžiniškas pasiekimas, tačiau vien jo, vien ėjimo sunkių politinių kovų keliu link mūsų Tėvynės nepriklausomybės dabar jau nebepakanka.

Žmogaus ir piliečio teises užtikrinantys įstatymai, gerai organizuotas valstybinio valdymo mechanizmas, efektyvi ir stabili ekonomika — visa tai karščiausių diskusijų objektai šios dienos Lietuvoje, ir tai suprantama, kadangi šios problemos gula tikro valstybingumo pamatan.

Tačiau ne itin daug žmonių yra įsisąmoninę, kad šitų didelių klausimų sprendimai glūdi pačiuose giliausiuose kiekvieno žmogaus ėjimo pasaulin praduose, t.y. ugdyme. Kaip ir kokiame aplinkoje vaikas bus auklėjamas, lavinamas, mokomas, kur ir kada

suomenės, palaiko jos lietuviškąjį pradą. Lietuvių tautinis atgimimas atėjo per literatūrą, per raštą. Ir dabartinis tautinis atgimimas sklinda per literatūrą.

Į tokias literatūros šventes įjungiamos ir lietuviškos dainos, nes poetai yra sukūrę daug gražių tekstų lietuviškom dainom. Tokia literatūros švenčių dalyvė dažnai būna Gina Čapkauskienė iš Montrealio. Ji Kultūros Židinyje praturtins mūsų literatūros šventę. Mūsų rašytojai kviečia visus kuo gausiau atsilankyti pagerbti lietuvių kūrėjus, su jais susipažinti.

Elvyra Vodopalienė ir Meilė Mickienė apdovanoja Feliksą Šakalį, Lietuvos Skautų Tarybos pirmininką, jam skautų suruoštame pagerbime Washingtono. Nuotr. Br. Čikoto

LIETUVOS MOKYKLOS VARGO KELIAS

AURIMAS M. JUOZAITIS

Lietuvos mokykla turi pereiti didelį vargo kelią, nes jai reikia iš naujo organizuotis. Apie jos vargus taikliai rašo Aurimas M. Juozaitis, Lietuvos Mokyklų Sąjūdžio koordinacinio centro pirmininkas, Lietuvos Respublikos Kultūros švietimo ministro pavaduotojas. Šių metų vasario mėnesį jis lankėsi JAV ir dalyvavo tarptautinėje mokytojų konferencijoje. Šis straipsnis buvo išspausdintas "J Laisvę žurnale" š. m. pava-sariniame numeryje. Kaip aktualų jį čia ir persispausdiname. (Red.)

jis gaus vienokį ar kitokį išsilavinimą — tai tik keli iš pagrindinių žmogaus tapsmo klausimų, kuriuos ne itin noriai aptaria Lietuvos dienraščiai bei savaitraščiai.

Vyrauja nuomonė, kad švietimo bei ugdymo problemos yra specifinės, spręstinos tik siaurame specialistų rate. Nesustosiu ties tokios padėties priežasčių nagrinėjimu, bet pabandysiu glaustai išdėstyti pagrindines švietimo sistemos pertvarkymo kryptis, kurios, manau, svarbios ne tik specialistams, bet ir visiems Lietuvos reikalais besirūpinantiems žmonėms.

Bandymai kurti tautinę mokyklą

1988 m. pradžioje (dar prieš gimstant Sąjūdžiui) dvi energingos moterys, dr. M. Lukšienė ir ped. L. Tupikienė, pasižiūrėjusios į Estijoje vykdomą mokyklos reformą, pradėjo kurti Lietuvos tautinės mokyklos koncepciją, kurioje numatė pagrindines pradinės bei vidurinės mokyklos vystymosi perspektyvas, suformulavo jų tikslus.

Paskelbtą koncepcijos projektą (1988 m. gruodžio mėn.) pedagoginė visuomenė priėmė en-

tuziastingai, nes ką tik gimęs Sąjūdis jau buvo pažadinęs daugumą Lietuvos gyventojų aktyviai politinei bei kultūrinei veiklai.

1989 m. buvo ženklus kaip visų pagrindinių švietimo koncepcijų projektų kūrimo metai. Taip pat tų metų birželio 3-4 dienomis įvyko Lietuvos Mokytojų Sąjūdžio steigiamasis suvažiavimas, kuris subūrė aktyviausius pedagogus — sąjūdininkus į profesinio pobūdžio judėjimą viso Sąjūdžio rėmuose.

Pagrindinis Mokytojų Sąjūdžio tikslas — sukurti Lietuvos tautinę mokyklą. Šio tikslo mokytojai — sąjūdininkai — siekia propagodami kvalifikuotas profesines žinias bei aktyviai dalyvaujant visuomeninėje veikloje. 1989 m. pabaigoje buvo baigtas naujas Lietuvos švietimo įstatymo projektas, kuris parengtas remiantis laisvojo pasaulio valstybių švietimo įstatymais. Įstatymo projektas nurodo, kad greita valstybinių mokyklų egzistuos ir privačios mokyklos (religinių bendruomenių, organizacijų, privačių asmenų); valstybinė mokykla yra depolitizuojama, t.y., mokinius joje draudžiama ugdyti kokios nors privalomos pasaulėžiūros dvasia; įteisinama aukštųjų mokyklų autonomija, mokestis už studijas aukštesiose mokyklose bei kitos radikalių naujųjų. Kartu rengiami ir kiti teisiniai švietimo dokumentai.

Persitvarkymo darbas dar priešaky

Tačiau pagrindinis mokyklos pertvarkymo darbas dar priešaky, nes reikia: a) parengti naujas mokyklos programas, b) parašyti naujus vadovėlius, c) išmokyti mokytojus dirbti su nauja medžiaga bei naujaisiais pedagoginiais metodais.

Štai čia ir susiduriama su labai didelėmis problemomis. Koncepcijas parašyti mes dar suran-

dame žmonių: priprašome vieną kitą mokslininką, platesnio išsilavinimo ir didesnės pedagoginės išminties mokytoją, tačiau žymiai sunkiau yra detalizuoti koncepcijų nuostatas ir suteikti joms mokykloje programų formas.

Tam yra sudarytos darbo grupės, tačiau dirbdamos laisvu nuo pagrindinio darbo metu ir tik "idėjiškai" (be jokios materialinės paramos) jos nėra pajėgios greitai atlikti šių uždavinių.

Trūksta vadovėlių

Ne lengvesnė padėtis ir su vadovėliais. 1989 metų pabaigoje atlikus pradžios bei vidurinių mokyklų vadovėlių ekspertizę, paaiškėjo, kad iš 172 dabar mokyklose naudojamų vadovėlių 36 yra katastrofiškai pasenę ir absoliučiai nenaudotini (didžiausią jų dalį sudaro stagnacijos metais išleisti istorijos, geografijos ir literatūros vadovėliai); 49 vadovėliai tinka mokykloms tik juos papildžius ar pataisius ir tik pereinamuoju laikotarpiu, t.y. kol bus parengti iš esmės visai kitokio pobūdžio vadovėliai; 61 vadovėlis pereinamuoju laikotarpiu gali būti naudojamas be pakeitimų ir turime 26 naujai parašytus bei tinkamus tautinei mokyklai vadovėlius.

Įvertinus tai, kad Lietuvoje vadovėlius leidžia tik viena "Šviesos" leidykla, kuriai spausdinti naujus lietuvių autorių vadovėlius nėra pelninga ir kad vadovėlių rašymas trunka labai ilgai, tai tenka konstatuoti, kad Lietuvos mokykla dar keletą metų dirbs be naujų vadovėlių, mokytojai bus priversti dėstyti pagal savo pasirengtus konspektus. Čia norėčiau padėkoti mūsų tautiečiams išėivijoje, kurie labai noriai padeda jums siųsdami vadovėlius ir kitą metodinę literatūrą.

Mokytojų parengimas

Na ir bene pats sudėtingiausias ir daugiausiai pajėgų reikalaujantis darbas — perorganizuoti mokytojų rengimo ir jų kvalifikacijos tobulinimo sistemą.

Dalies pedagogų profesinis lygis labai neramina, o ir tie mokytojai, kurie dirbo sąžiningai ir

(nukelta į 4 psl.)

JONAS PUZINAS

15

KELIAS Į LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMĄ

Tais metais (21-22 lapkričio) apie du tūkstančių lietuvių delegatų iš visų Lietuvos kraštų susirinko savo senojoje sostinėje Vilniuje. Visos lietuvių politiškos partijos buvo atstovaujamos ir delegatai vienbalsiai pareikalavo Lietuvai politiškos laisvės.

Vėliau, užėjus Rusijoje žiauriai reakcijai, buvo sulaukiyta įvykinimas Lietuvos reikalavimo. Vis delto lietuviai bent iš dalies išgavo teisę plėtoti literatūrą ir veikti apšvietos dirvoje; per 10 metų ramaus kultūros darbo lietuviai parodė nepaprastus gabumus literatūroje ir sugebėjimą steigti mokyklas ir organizuoti apšvietos draugijas. Laikraščiai ir apskritai literatūra paplito po visą kraštą, švietimo ir ekonominės įstaigos ėmė klestėti; ėmė taip-pat augti sava prekyba ir pramonė.

Didžioji Europos karė atrado puikiai besiplėtojančią Lietuvą, bet tuo pačiu metu politiška perdalyta tarpe dviejų galingų valstijų: Rusijos ir Vokietijos. Traukdamies atgal lietuviai buvo priversti naikinti savo prigimtą šalį, gi eidami pirmyn turėjo terioti kraštą jų brolių ir vesti brolių žudišką karą.

Dabar, šiuo kritiškuoju momentu, kada žmonija stovi prieš didžią problemą, būtent kaip už-

tikrinus pasauliui pastovią taiką, MES, INGLIOTIEJI ATSTOVAI LIETUVIŲ TAUTOS, skaitome savo teise ir priederme apreikšti mūsų gily įsitikinimą, kad pastovi taika bus užtikrinta tik tuomet, jeigu kiekviena gyva tauta turės teisę pati nuspręsti savo likimą.

MŪSŲ TAUTOS VARDU MES APREIŠKIAME, jog:

KADANGI lietuviai nuo praistoriškų laikų gyvena toje pačioje vietoje ir niekad os nėra ieškoję užgrobumo kitų šalių;

KADANGI Lietuva parodė didelę organizatyvinę pajėgą ir sugebėjimą tvarkytis ant savo žemių;

KADANGI politiškoji Lietuvos laisvė virto neatskiriamu atributu lietuvių gyvenimo ir jų dvasios;

KADANGI Lietuva turėjo garbingą politišką praeitį ir yra padariusi žymius nuopelnus žmonijai;

KADANGI Lietuva jau 13-ame amžiuje buvo visa suvienyta po viena valdžia ir per keletą amžių išlaikė savo čielybę ir neprigulmybę;

KADANGI, tik suvienyta ir politiška neprigulminga Lietuva galėtų vykinti savo kultūrinius ir tautinius idealus ir nešti tikrą naudą visai žmonijai;

KADANGI perdalyta ir prispausta Lietuva būtų nuolatiniu grumojimu Europos ramybei;

ATSIZVELGĘ Į VISA TAI, mes, ingalio tieji lietuvių tautos atstovai, reikalaujame iš reprezentantų tų valstijų, kurios po karės tarsis apie taiką:

1) Kad visa etnografiškoji Lietuva būtų su-

vienyta į vieną politišką kūną, ir

2) Kad suvienytai Lietuvai būtų suteikta visiška politiška neprigulmybė.

Kunigas Jonas Žilius ir daktaras Julius J. Bielskis yra ingalio tieji kopijas šitos deklaracijos visų Europos valstijų amabasadoriams ir paskelbti tą deklaraciją tokiomis būdais, kokius jie išras reikalingais ir naudingais lietuvių tautai.

Deklaraciją pasirašė Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. Julius J. Bielskis ir sekretorius dr. Pranas Augustaitis vardu 7 didžiųjų katalikų organizacijų: Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje, Tautos Fondo, Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos, Lietuvių Pilnųjų Blaivininkų Susivienijimo, Lietuvių Darbininkų Sąjungos, Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjungos ir Lietuvos Vyčių.

Kun. J. Žilius ir dr. J. J. Bielskis deklaraciją įteikė JAV prezidentui, Apaštališkajam Delegatui ir penkiolikos valstybių amabasadoriams: Prancūzijos, Japonijos, Anglijos, Ispanijos, Italijos, Austrijos, Šveicarijos, Norvegijos, Švedijos, Danijos, Olandijos, Bulgarijos, Graikijos, Vokietijos ir Rusijos. Daugumas amabasadorių maloniai priėmė deklaraciją ir pažadėjo perduoti savo vyriausybėms. Kai kurie pasižadėjo ir stipriau paremti Lietuvos reikalą (pvz. Bulgarijos, Graikijos pasiuntiniai). Ir Vokietijos pasiuntinys grafas Bernstorff užtikrinęs, jog mielu noru pasiųsiąs deklaraciją savo valdžiai. Tačiau pikčiausiai reagavęs Rusijos amabasadorius G. Bachmetev. Dr. J. J. Bielskis paminėtam Darbininko numeryje šiaip aprašo savo ir kun. J. Žiliaus misiją Rusijos amabasdon: "Atvažiavus amabasdon, tarnas nunešė mudviejų korteles savo ponui, ir atnešė atsakymą: turime eiti kanceliarijon — kitoj pusėj namo. (Bus daugiau)

AR SKĖSIME SU DIDŽIUOJU KAIMYNU?

Stasio Lozoračio Lietuvos atstovo Vatikane ir Washingtone žodis, perduotas per Vatikano radiją 1990 spalio 10.

Prieš du šimtai dešimt dienų demokratiškai išrinkta Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė, kad ji atstatė suvereninių galių vykdymą, sutrukdytą nelegalios sovietų karinės okupacijos.

Du šimtai dešimt dienų — tai labai trumpas laikotarpis, o 50 metų trukusios priverstinės sistemos padariniai mūsų krašte yra nepaprastai sunkūs. Svetimos okupacijos paliktos problemos yra labai sudėtingos, skaudžios ir pareikalauja iš visų mūsų daug pastangų, darbo, kantrybės, supratimo ir solidarumo.

Kai kas jau lyg skundžiasi, kad kas iki šiol padaryta — nepakankamai ir kad ekonominės sąlygos nepagerėjusios, gyvenimo lygis gal net blogesnis dabar, negu praaietyje.

Tiems kritikams ir nekantraujantiems piliečiams norėčiau pasakyti, kad iki šiol jokia Europos valstybė, išsilaisvinusi iš sovietų jungo dar nesutvarkė savo ekonominę, kultūrinę, ar socialinių reikalų ir neatstatė tikrai demokratinės valstybės. O juk tos valstybės dirbo tarptautiniai pripažintos ir net gaudamos nema-

žą Vakarų finansinę paramą. Jos nepasiekė savo tikslo, nes tik dabar išaiškėjo tas baisus visų sovietų kontrolyje buvusių tautų nualinimas, ne tikai medžiaginis, bet ir dvasinis.

Joms, kaip pagaliau ir mums lietuviams, teks atstatyti ne tikai ekonomiką, atnaujinti fabrikus, jų produkciją, modernizuoti žemės ūkį. Mums visiems reikės taip pat rūpintis žmogumi, kurį sovietai visais būdais bandė tam tikra žodžio prasme sunaikinti — atimti iš jo visa tai, ką Vakarų krikščioniškoji civilizacija yra pasiekusi per tūkstančius metų. Žmogaus atnaujinimas bus bene sunkiausias uždavinys, o jei mes to neišspręsim, neišspręsim ir kitų problemų.

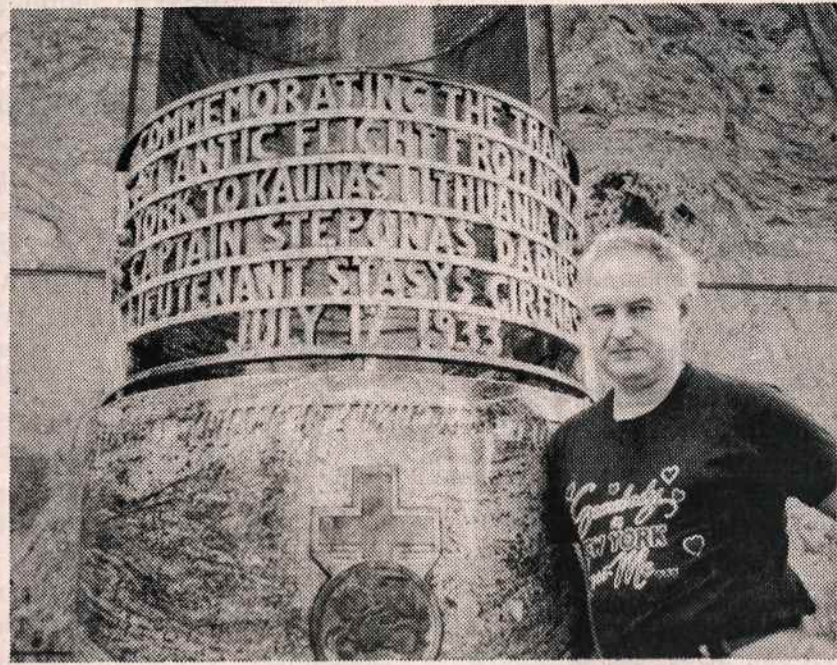
Tiems kurie šiandien nekantariau ir kritikuoja, norėčiau dar priminti, kad mūsų didysis kaimynas skęsta. Jei mes nuo jo neatsiskirsime — paskęsim ir mes. Jis savo svoriu mus nutrauks į bedugnę.

Taigi, jei tie kritikai neįsivaikys idealinių impulsų kovoti už laisvę ir nepriklausomybę, jei jie nenori aukotis, jei jie negali suprasti, kad perėjimas iš vienos sistemos į kitą nebus lengvas — tada jie bent jau turi prisiminti plačiosios sovietijos skurdą, atsilikimą ir pagyvoti kas yra geriau — kaip ligoniui truputį pakenkti ir paskui pasveikti ir sustiprėti, ar nieko nedaryti ir nulysti į tą padėtį, kurioje šiandien yra nelaimingos sovietų pavergtos tautos.

RENGIAMA VASARIO MĖN. PARODA

LB N.Y. apygardos valdyba savo posėdy spalio 10 nutarė rengti vasario mėnesio dailės parodą. Praeitais metais ta proga buvo atvykęs Algimantas Kezys su savo kolekcija. Dabar norima sutelkti šios apylinkės dailininkus, nes jau bus pora metų, kaip jie buvo atitolę nuo tokios parodos.

Bene dviejose parodose buvo darbų, kuriuos sukūrė Lietuvoje gyvenę dailininkai. Ši paroda skiriama tik Amerikoje bei Kanadoje gyvenantiems lietuviams dailininkams, arba kitaip sakant — dailininkams išsiviams. Tokia paroda bus vieningesnė, labiau patarnaus išsiviu dailininkui, jį labiau priartins prie lietuviškos visuomenės. Taip pat ir lietuviš-

Fotografas ir filmuotojas Viktoras Kapočius, svečias iš Lietuvos, prie Dariaus-Girėno paminklo Chicagoje. Nuotr. E. Šulčiū

DRAMOS KONKURAS

Los Angeles Dramos sambūris skelbia dramos konkursą, kuriam skiriama dviejų tūkstančių dolerių premija. Veikalus (dramas, tragedijas, komedijas ir t.t.) prašoma siųsti iki 1991 birželio pirmos dienos šiuo adresu: Vincas Dovydaitis, 4741 Cromwell Avenue, Los Angeles, CA 90027, USA.

Sąlygos konkursiniam veikalui yra šios:

a) veikalas turi būti naujas ir niekur neskelbtas; parašytas rašomąja mašinėle, pageidaujama dvigubas tarpas tarp eilučių;

b) pageidaujama trijų veiksmų dramos;

c) veikalo trukmė — ne daugiau kaip dvi su puse valandos;

d) veikalas, dekoracijų ir pastatymo atžvilgiu, neturi būti sudėtingas. Pritaikytas paprastai scenai, kad keliaujant būtų galima lengvai pervežti dekoracijas;

e) nedaugiau kaip dvyšni veikėjai.

koji visuomenė turės progos pasiekti, kaip dabar vytyosi išsivijos dailė, kas naujo čia padaryt.

Paroda vyks 1991 vasario 9 - 10 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Darbai suvežami vasario 8. Jos organizavimui ir techniskam įrengimui bus sudarytas specialus komitetas.

Veikalą pasirašyti slapyvardžiu, siunčiant veikalą kartu įdėti ir atskirą, užklijuotą voką su autoriaus pavarde, adresu ir telefono numeriu. Ant voko viršaus užrašyti slapyvardį.

Premijuoto veikalo autorius, dalyvaudamas konkurse, suteikia Los Angeles Dramos sambūriui išskirtinę teisę dvejų metų laikotarpiui veikalą statyti sambūrio pasirinktu laiku ir pasirinktose vietose.

Nepremijuoti veikalai bus gražinti autorių nurodytu adresu.

Los Angeles Dramos sambūris

— Oslo mieste, atidarant pirmąjį Lietuvos Informacijos Centrą, buvo surengtos lietuvių grafiškų Elvyros Kairiukštytės ir Danutės Gražienės parodos Oslo Norske galerijoje. Parodos baigėsi spalio 20.

— Marijampolėje putliųjų verpalų fabrikas iš Italijos firmos "Sanio" gavo putlinimo įrengimus. Pagal kontraktą juos sumontuoti, suderinti ir paleisti turėjo italų specialistai. Tačiau jie negavo vizų atvykti į Lietuvą, motyvuojant tuo, kad Lietuva — ypatingo režimo zona. Marijampoliečiai įrengimus patys sumontavo.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtgičių.

Norį įrašyti kreipkitės į Susivienijimo Centrą, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, PA 18703. Didžiojo New Yorko rajono lietuvių kreipkitės į Susivienijimo direktorių Joną A. Valiū, 3 Clare Dr., East Northport, N.Y. 11731. Namų tel. 516 261-3797, ofiso tel. 718 847 - 2686.

ST. PETERSBURG, FLA.

Lietuvių klubas gražiai veikia. Didėja kolonija, didėja ir klubas. Lapkričio 17, šeštadienį, 2 v. popiet šaukiamas visuotinis narių susirinkimas. Bus renkama valdyba, direktoriai, revizijos komisija.

Tradiciniai Padėkos dienos pietūs Lietuvių klube rengiami lapkričio 22, ketvirtadienį, 2 v. popiet. Stalų registracijas priima klubo sekretorė J. Gerdvilienė, tel 360 - 1295.

Tautinių šokių grupė Audra po vasaros atostogų darbą pradėjo spalio 9. Repeticijos vyksta antradieniais 6 v.v. klubo salėje. Grupe vadovauja K. Gaizauskienė.

Klubo choras, vadovaujamas muziko P. Armono, darbą pradėjo spalio 12. Repeticijos vyksta penktadieniais 5 v.v. klubo mažojoje salėje.

Kultūrinių popiečių būrelis didėja. Spalio 12 dr. D. Degesys kalbėjo apie kraujo spaudimą. Prisiriko žmonių apie pusantrą šimto. Būreliui vadovauja minėtas paskaitininkas dr. D. Degesys.

Solistės Nijolės Ambrozaitytės koncertas bus lapkričio 14, trečiadienį, 4 v. popiet Lietuvių klubo salėje. Solistė yra viena iš pagrindinių Vilniaus operos pajėgų.

Dr. K. Bobelis, Vliko pirminkas, pakviestas Lietuvos vyriausybės, lankėsi Lietuvoje ir spalio 14 Lietuvių klube padarė pranešimą apie savo kelionę.

LIETUVOS MOKYKLOS VARGO KELIAS

(atkelta iš 3 psl.)

kvalifikuotai, neturi galimybių sistemingai ir aukštam lygyje tobulinti profesines žinias bei įgūdžius.

Nuo antrosios sovietinės okupacijos Lietuvoje įsigalėjo pedagoginiuose institutuose oficialiai remiama ir privaloma visiems studentams studijuoti sovietinė pedagogika, kurios pagrindinis tikslas buvo "formuoti komunistinės moralės" mokytoją, kuris "ryžtingai kovotų su tarybinės liaudies priešais".

Aišku, kad tokioje atmosferoje mokomi studentai sugebėdavo išsaugoti meilę vaikams, savo mokiniams, tik priešindamiesi tokiam dvasiniam terorui.

Politinės, socialinės, ekonominės mokytojo darbo sąlygos Lietuvoje per pastaruosius 40 metų atvedė prie to, kad šį profesija tapo viena iš labiausiai nepopuliarių ir vengtinų.

Dar blogesnė situacija susidarė pedagogikos moksle Sovietinė pedagogika atsiskė ugdomo sąvokos, pakeitė ją formavimo samprata, kuri aiškiai nurodė ką ("komunizmo statytoja") ir kaip ("remiantis marksizmo-leninizmo pasaulėžiūra") auklėti ir mokyti.

Lietuvoje dr. K. Bobelis buvo susitikęs su vyriausybės ir parlamento nariais. Iš ministerės pirminkės K. Prunskienės dr. K. Bobelis parvežė laišką Amerikos prezidentui Bush. Laišką prezidentui įteikė rugsėjo 26 Chicagoje ir ta proga pasikalbėjo Lietuvos reikalais.

Lietuvių Fondo naudai lapkričio 7, trečiadienį, 4 v. popiet klubo salėje rengiamas koncertas. Dainuoja solistas Egidijus Mažintas, svečias iš Lietuvos. Jam akompanuos muz. A. Jurgutis. Po koncerto kavutė.

Marijos Tubelytės-Kuhlman tapybos darbų paroda buvo atidaryta rugsėjo 28 Sun Tan Art Center, St. Petersburg Beach. Tęsiasi iki spalio 24. Parodoje buvo išstatyta 14 darbų, daugumoje peizažai.

"Armonikos" ansamblis koncertavo lapkričio 1 Lietuvių klube.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą rengia šauliai lapkričio 20, antradienį, 3 v. popiet. Paskaitą skaitys Andrius Norimas, svečias iš Daytonos. Lapkričio 18, sekmadienį, bus aukojamos iškilmingos mišios už žuvusius Lietuvos karius. Mišios bus Šv. Vardo bažnyčioje.

Leonas Kačinskas knygų persiuntimui į Lietuvą paaukojo 500 dol.

"Sietynas", Daytona Beach lietuvių choras, vadovaujamas muz. Antano Skridulio, lapkričio 28 koncertuos St. Peterburgo Lietuvių klubo salėje.

L. Ž.

Todėl dabar Lietuvoje yra vos keli žmonės, kurie gali skaityti moderniosios pedagogikos lygi atitinkančias paskaitas. Suprantama, kad norint pradėti ruošti visiškai kitokius mokytojus, reikia pakeisti ne tik pačių jų ruošimo sistemą, bet ir parengti naujus dėstytojus kurie galėtų rengti mokytojus naujai Lietuvos mokyklai.

Turime būti didūs savo dvasia

Šiame trumpame straipsnyje neįmanoma paminėti bent didesnės problemų dalies, su kuriomis susiduria švietimo sistemos pertvarkytojai. Manychiau akivaizdu, kad darbai labai plačios apimties, įtraukiantys skirtingiausių profesijų žmones, reikalaujantys nemenkų finansinių investicijų.

Mums labai svarbu sukurti tokią mokyklą, kuri ugdytų laisvus ir kūrybingus būsimus Lietuvos piliečius. Tam būtina sujungti visas intelektualines organizacines bei materialines Lietuvos gerovės trokštančias pajėgas, nes mažos nepriklausomos valstybės tauta, norinti įsitvirtinti kitų pasaulio tautų tarpe, turi savo dvasia tapti didi.

VII-to Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Informacinė Anketa

VII-tas PLJ Kongresas įvyks Pietų Amerikoje:
Buenos Aires, Argentina, 1991-XII-18 iki 1991-XII-27
Montevideo, Uruguay, 1991-XII-28 iki 1992-I-1
Sao Paulo, Brazil, 1992-I-2 iki 1992-I-8

Visi asmenys kurie galvoja dalyvauti VII-tame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese, Pietų Amerikoje, oficialiu krašto atsovu, kongreso dalyviu arba turistu turėtų užpildyti šią informacinę anketą. Užpildžius šią anketą, gausite daugiau informacijos VII PLJ Kongresui artėjant. Anketas siųsti kiek galint greičiau:

VII PLK Talks Komitetas, c/o A. Pabedinskas, 194 Lloyd Manor Rd, Etobicoke ON, M9B 5K5

Vardas : _____ Pavardė : _____
Adresas : _____
Miestas : _____ Kraštas : _____
Pašto kodas : _____ Amžius : _____ Gimimo data : _____

VII PLK Oficiali Oro Linija
AEROLINEAS ARGENTINAS

Nijolė Jankutė, SAULĖ-GRĄŽŪ TVANAS. 192 psl. Chicago, 1990 Viršelis ir aplankas dail. Ados Sutkuvienės. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, spaudė Draugo spaustuvė. Kaina \$7.

Vienuolika apsakymų. Autorė sugeba gyvai pasikalbėti su žmogumi, stoviniu įvairiose gyvenimo pakopose, nežiūrint ar jos veda aukštyn ar žemyn. Autorės personažai — žmonės su ydų šešėliais ir gėrio žiburėliais širdyse. Ji įdomiai pasakoja ir apie neįdomius įvykius.

Herman Melville, BALTA-SIS BANGINIS. Romanas. Vertė P. Gaučys. 347 psl. Viršelis ir aplankas dail. Vytauto O. Virkau. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Spaudė Draugo spaustuvė. Chicago. 1990. Kaina \$10.

Šis jūros nuotykių romanas, sklandžiam Povilo Gaučio vertime, vaizduoja kelionės vargus vandenynuose ieškant banginių, ypač Baltojo Banginio, kuris keršija laivo kapitoniui ir visai laivo įgulai. Be kelionių vargo, autorius vaizduoja labai skirtingų charakterių žmones, kurie gauda banginius, juos doruoja ir apskaičiuoja pelną, kurį gaus už banginio taukus, mėsą, kaulus...

Gaučys, lig šiol pateikęs lietuviams daug vertimų iš ispaniškų kultūrų, šiame vertime supažindina su Amerikos rašytojo Herman Melville romanu, kuris pasaulinėje literatūroje žinomas *Moby Dick* vardu.

Tomas Venclova, TANKĖ-JANTI ŠVIESA. 70 psl. Chicago. 1990. Apipavidalino Henrieta Vepštienė. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Kietais viršeliais. Kaina \$8.

Knyga sudaryta iš originalių autoriaus eilėraščių ir vertimų. Įvade autorius sakosi, kad abi sritys (originalai ir vertimai) jam esančios visiškai lygiateisės: tarp dviejų žanrų nežiūrįs ne tik bedugnės, bet ir didesnės spragos. "Norėčiau, kad jos nežiūrėtų ir skaitytojas". Šalia savo originalių eilėraščių, autorius pateikia vertimų iš lenkų poetų: Czeslawo Milosza, Stanislawo Baranczak ir Zbigniewo Herbert.

Elena Tumienė, GINTARO ŠALIES BALADĖ. 32 psl. Chicago, 1989 m. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba. Iliustravo dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė.

Skambiom eilėm pristatyta Lietuvos istorija su jos istoriniais ir mitologiniais didvyriais.

TĖVYNĖS SARGAS, Nr. 1(73), 1990 m. 120 psl. Kaina \$4.

Viršelyje — naujasis Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos centro komiteto pirminkas dr. Česlovas Masaitis ir viduryje — pokalbis su juo. Toliau turinyje: dr. Kazys Šidlauskas rašo apie Mykolą Krupavičių jo mirties 20 metų sukakties proga, Viktoras Petkus — apie Vasario 16-ąją, ištraukos iš XVII Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos suvažiavimo ir nutarimų, pasakytų kalbų; Pr. Povilaitis aprašo krikščionių demokratų internacionalo kongresą Gvatemaloje, informacija apie Europos krikščionių demokratų kongresą Maltoje, Vyt. Vaičiulis rašo apie Belgijos politinę panoramą, prof. Pr. Jucaitis — apie evoliuciją, transformizmą ir žmogaus fenomeną; paminėti mirusieji A. Valiūsis ir J. Inčiūra, spaudos ir veiklos apžvalga ir kt. Gausiai iliustruota iš veiklos.

SUNNY HILLS PO KETVERIŲ METŲ

ALFONSAS NAKAS

(Tęsa iš Nr. 41)

Su siurbliais išrankiojom už baldų sukritusius. Nuėmė mašinos priekį dengusį tinklę. Love-bugs? Kur jie? Ar tik nesapnavome? Juos susitikime už vienuolikos mėnesių...

Būna dienų, kad ir pasauly gražiausi paplūdimiai, už 40 mylių nuo Sunny Hills, tampa nepatraukliais. Tai tuomet, dažniausiai po didelių audrų kažkur už šimtų mylių, okeane, kai iš gelmių išplėtos jūržolės pakrantes pasiekia, ir bangų sumuštos į tyrę, užkloja sniego baltumo smėlį. Ir tokių negandų, po savaitę kitą, pasitaiko gal tris ar keturis kartus metuose. Dar besiruošdamas čia apsigyventi, bene 1983-ųjų vasarą, užterštus paplūdimius aptikęs paminėjau reportaže, ir už tai buvau vietinių tautiečių išbartas. Kam, girdi, spjaudai į vandenį, kuriuose tuoj maudysies... Kai iš Michigano, Marylando ir Virginijos suvažiuoja vaikai, tuoj nori prie Atlanto, prie įlankos. Kai žinome, kad paplūdimiai užteršti, jų ten nevežame. Ir čia panašios proporcijos, kaip su love-bugs: iš 52 savaitių, gal kokias penkias ar šešias tebūna užteršta. Pliusus ir minusus lengviausia sudėti, kai pats kur gyvenia. Tuomet džiaugiesi, kad visgi plusų daug, daug daugiau, negu minusų. Užtat ir pasirinkai šią vietovę...

Rupiai skaičiuojant, Sunny Hills gyvena apie 1000 žmonių. Lietuvių esame apie 100. Iš New Yorko bei New Jersey, Chicago, Detroito. Vienas kitas dar iš kur? Tiek maždaug radau prieš ketverius metus, tiek yra ir dabar. Keliolika per tą laiką numirė, keliolika naujų apsigyveno. Bene 10 palaidoti S. Hills katalikų Kalvarijos (Mt. Calvary) kapinaitėse (jų tarpe įžymiausias Lietuvos artistas Henrikas Kačinskas, kun. Antanas Kardas ir kiti). Keletas po mirties sugrįžo į miestus, kuriuose gyveno, arba kuriuose liko vaikai, giminės, draugai (pvz., kun. Antanas Račkauskas palaidotas New Yorke).

Posakis "kur du lietuviai, ten

trys partijos" mums lyg ir negalioja. Bent iš paviršiaus... Turime LB Sunny Hills apylinkę. Priklausome Šv. Teresės katalikų parapijai. Kadangi lietuvių kunigų nestokojame (šiuo metu yra trys), kiekvieną sekmadienį turime lietuviškas pamaldas, kurių metu gieda savas chorelis. Paskelbus auką Lietuvai vaju, dėka rinkėjų pasiaukojimo ir tautiečių reikalo supratimo, iš šios saujelės šeimų (aukojo, rodos, 43 šeimos) surinkta ir pasiūsta 11,500 dol. Tik didieji Bendruomenės ponai viešai paskelbė mus antros vietos laimėtojus, nes 10 ar 20 kartų didesnė St. Petersburgo apylinkė suaukojo keliais tūkstančiais daugiau. Kai dienraščiui pasiūniau vardinį aukotojų sąrašą (su kiekvieno aukota suma), jis buvo paskandintas bendrame visos Amerikos aukotojų katile. Kasmet renkamos aukos Balfui. Veikia Vasario 16-sios gimnazijos rėmėjų būrelis. Stipriai remiame parapijos salės statybą.

Šiame apžvalginiame reportaže nepaminiu vieno gyvo žmogaus pavardės, nors minėti vertų veikėjų yra nemažas būrys. Kitais kartais paminėsiu korespondencijose.

Na, dar verta pasakyti, kad esame labai jūdri, ir visą laiką bent trečdalis kur nors keliaujame. Vieni į JAV ir Kanados miestus, kur gyvena vaikai ar giminės. Kiti į Lietuvą, kiti į bet kokius pasaulio kraštus.

Kultūrinių pramogų turime iki kaklo. Tik, stokodami laiko, ne viską aprėpiame. Man čia keliantis kai kas gąsdino, kad išvykstu į Amerikos užkampio gyvatyną ir greit dingiu kaip rašto žmogus, kaip žmogus išvis. Vai, dar nedingau, dar nedingau! Ir planų turiu dešimtims metų, kad tik gyvenčiau. Mums pagrindinis I-10 greitkelis tik už 15 mylių. Juo nesustojęs gali lėkti ar 300 mylių į Jacksonville, iki atviro Atlanto, ar 3,000 mylių iki Santa Monicos, iki Pacifiko. O jeigu tiesiai į šiaurę, tai už 30 mylių US-231 (keturių linijų) kelią pasiekęs, žiediniu Dothan, AL, mieščioką aplankęs, per tris valandas atsiduri Montgomery, AL, kur tavęs laukia I-65 ir I-85, magistralės į visą Š. Ameriką.

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

Kultūros Židinio vadovybė su dideliu dėkingumu praneša, kad nuo š. m. birželio 30 iki rugsėjo 30 Židinio gelbėjimo vaju ir kitomis progomis aukojo šie asmenys:

Jurgis Valaitis 200 dol. Irena Mogenis ir A. Ošlapas po 125 dol. A. Matulaitis 113.13 dol. A. Adams, A. Balsys, L. Eitmanas, A. Misiūnienė, B. Preikštienė, MD, V. Sidas, M. Šalinskienė, H. Šatinskas, J. Walsh, Al Wesley po 100 dol. W. Adams, P. Bagdas, J. Kregždienė, A. Kvedaras, P. Rasimas, A. Bobelis po 75 dol. V. Čečetienė, D. Jurytė, B. Malinauskienė, V. Matusaitis, V. Milukas, E. Rastienė, E. Valiūnienė po 50 dol. V. Janauskienė 45 dol. Kun. V. Balčiūnas, D. Bobelienė, J. Botyrius, kun. V. Cukuras, A. Diržys, J. Guodis, A. Janacienė, R. Jauniškienė, A. Lingis, G. Meiliūnienė, P. Motekūnas, G. Rajeckas, Z. Raulinaitis, J. Rudis, J. Rygelis, J. Snieškienė, DDS, J. Stankūnas po 25 dol. R. Gudaitienė ir W. Klosis po 15 dol. P. Baltrulionis, K. Jonynas, V. Kondrotas, R. Kondrotienė, A. Masionis po 10 dol. G. Ivaškienė, M. Jason ir V. Klevas po 5 dol.

Malonu pažymėti, kad dauguma aukojusių asmenų taip pat susimokėjo ir K. Židinio metinį mokestį. Organizacijoms pri-

klausanti 50 dol. mokestį sumokėjo L.D.K. Birutės draugijos N.Y. skyrius. Pavieniai asmenys, sumokėję po 25 dolerius: W. Adams, J. Alyta, kun. V. Balčiūnas, P. Bagdas, A. Bagdžiūnas, P. Baltrulionis, V. Blazaitis, D. Bobelienė, A. Bobelis, J. Botyrius, kun. V. Cukuras, R. Čerkeliūnienė, A. Diržys, L. Drangauskas, K. Garbauskienė, J. Giedraitis, R. Graudis, R. Gudaitienė, G. Ivaškienė, A. Janacienė, A. Jasaitis, M. Jason, R. Jauniškienė, K. Jonynas, J. Kazickas, A. Kazickienė, V. Klevas, W. Klosis, V. Kondrotas, P. Kondrotienė, J. Kregždienė, J. Kriaučiūnas, A. Kvedaras, A. Lileika, A. Lukoševičiūtė, A. Masionis, V. Matusaitis, V. Matusaitienė, V. Maželis, G. Meiliūnienė, V. Milukas, L. Milukienė, Irena Mogenis, V. Nakutavičius, A. Ošlapas, B. Preikštienė, A. Pumputis, E. Rastienė, Z. Raulinaitis, J. Rudis, A. Ruzgas, J. Rygelis, M. Šalinskienė, A. Skučienė, J. Snieškienė, J. Stankūnas, D. Šulaitis, K. Šventoraitienė, J. Valaitis, A. Wesley (Vasiliaskas).

Didelė padėka visiems, kurie atliko savo pareigą ir parodė pavyzdį kitiems. Tikimės, kad dar bent dvigubai daugiau mūsų apylinkės tautiečių paseks tuo pavyzdžiu.

Kultūros Židinio Vadovybė

Tik turėk, žmogau, sveikatos ir noro keliauti! O jei infarktas ar insultas, ar parkinsonas, ar alzheimeris? Ligonių ir gydytojų čia nemažiau kaip šiaurėje. Jei neduok Die, priverstas sargdintis namie, tai lubos vienodai gražiai dažytos Sunny Hills ir Detroito. Tik Detroito peizažas už lango ne visada "šiltas"...

Jeigu kas pamanyt, kad šį reportažą užsakė Sunny Hills valdovė Deltona, ar kuris namų statytojas, klientams privilioti, tai labai suklys. Nieko aš į čia nevilioju. Naujų draugų senatvėje sunku beįsigyti, užtenka tų, kuriuos turiu Detroito, Toronte, kitur Kanadoje ir Floridoje. Tik į penktus metus Sunny Hills bežengdamas, prisiminiau, kaip sunku anuomet buvo apsisprę-

ti, sunku aną šiaurės miestą, mane tiek metų maitinusį ir pensiją tebemaitinantį, buvo palikti, kai kuriems gudriems patarėjams tas abejones vis pagilinant ir paštrinant. Tai šį tą ir papasakojau apie vietovę, iš kurios gyvas jau niekada nebemačiau kur kitur keltis.

Reportažą užbaigsiu kiek linksmesne gijele. Kai keldamasis į Sunny Hills sužinojau, kad čia nėra kabelinės TV, o visoje Floridoje valstijos LOTTO, nepatenkintas kažkur rašiau, kad tik šių dviejų dalykų man čia be-trūks, jų pasigiesiu. Už poros metų atsirado ir kabelinė, ir loterija. Kiekvieną naktį sėdžiu iki pirmos ar antros priešais TV ekranėlį, vis viena akim į jį, kita į kokį skaitinį. Gi mūsų LOTTO,

kadangi valstija kurortinė, pa-prasčiausiai eilinį šeštadienį traukimui leidžia po 6 - 7 milijonus, o kada laimingo bilieto nepasitaiko, kitą šeštadienį šoktelia iki 20 milijonų, trečią iki 50. Kai nepasitaikė ištraukti keturis kartus, susidarė 105 milijonų suma. Na, apie tai žinote visi, nes su mumis visi kartu lošėte, nesiginkite; aš pats keturis bilietus keturiems miestams pirkau. Tik ne visi žinote, kad desperatiškai eilėje prie bilietų kompiuterio stovėjo ir... prez. George Bush, kairėje rankoje laikydamas aplanką, su užrašu ant viršelio "Deficit". Tokia buvo *The Orlando Sentinel* karikatūra, rugsėjo 14 laidoje persispausdinta ir mūsų Panama City dienraščiui *The News Herald*. Dabar jau galite juoktis...

— Kazimiera Pruns kienė, Lietuvos Respublikos ministerė pirmininkė, Stockholme paklausta ką galvojanti apie Nobelio taikos premijos paskyrimą Gorbačiovui, atsakė, kad premijos suteikimas įpareigoja Gorbačiovą būti nuosekliu, paremti Lietuvos siekimus. Priešingu atveju, pasakė Prunskienė, teks pripažinti, kad premija jam buvo per anksti paskirsta ir jis jos nenusipelnė.

— Romoje, spalio 21 popiežišką Šv. Kazimiero lietuvių kolegija atžymėjo veiklos 45-ąsias metines. Jubiliejinės mišias kolegijos koplyčioje koncebravo Telsių vyskupas Antanas Vaičius, kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus ir buvęs rektorius prel. Ladas Tulaba. Dalyva-visa kolegijos vadovybė, auklėtiniai, arkivysk. Paulius Marcininkas, Romoje gyvenę lietuviai kunigai ir pasauliečiai.

— Rolandas Bulavas, Lietuvoje pagarsėjęs vitražistas, lankėsi Toronte. Su vietos lietuviams susitikimas buvo surengtas spalio 28 Lietuvos namuose. Ta proga buvo išstatyta keletas jo darbų.

— Vilniuje spalio 21 įvyko neseniai įsikūrusios Lietuvos Nepriklausomybės partijos pirmasis visuotinis suvažiavimas. Partiją įkūrė grupė Lietuvos Sąjūdžio narių, tarp kurių yra nemažai deputatų, taip pat vyriausybės narių. Partijos pirmininku išrinktas Virgilijus Čepaitis. Partijos veiklos koordinavimui sudaryta trisdešimties narių taryba. Nepriklausomybės partijos pagrindinis uždavinys — siekti visiškai nepriklausomos Lietuvos valstybės.

— Menininkės Ramunės Kmieliauskaitės grafikos ir akvarelės kūrinių parodos atidarymas įvyks lapkričio 15 Chicagos Jaunimo Centre Čiurlionio galerijoje.

— Poetas Henrikas Nagys spalio 12 šventė 70 metų sukaktį.

— Australijos Lietuvių Dienose, kurios įvyks Melbourne gruodžio 26 - 31 dalyvaus Telsių vysk. Antanas Vaičius. Svečias aplankys Sydnejaus, Melbourne, Geelongo, Adelaidės lietuvių kolonijas. Vysk. A. Vaičius Australijoje išbus nuo gruodžio 12 iki sausio 9.

— St. Petersburg, Fla., Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba spaudos mėnesio progą nutarė *Darbininkui* stiprinti paskirti auką ir per išdininą Vyt. Gruzą atsiuntė 25 dol. Administracija dėkoja.

— "Lituanica", Lietuvių futbolo klubo, 40 metų jubiliejinis banketas įvyks lapkričio 17 Lietuvių Centre, Lemont, Ill.

— Nauji Darbininko skaitytojai. Užsakė kitiems: M. Ivanauskas, Union, N.J. — dr. A. Lucas, Springfield, Ohio; I. Simonaitis, Bloomfield, Conn. — T. Šerkšnas, Littleton, CO; S. Ramanauskas, Kearny, N.J. — A. Garbauskas, Chicago, Ill. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojus ir dėkojame užsakytojus *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

APIE LIETUVOS EKONOMINĘ PADĖTĮ

Kultūros Židinio žemojoje salėje spalio 14 Tautos Fondas surengė ekonomisto dr. Kazimiero Antanavičiaus pranešimą apie ekonominę padėtį Lietuvoje. Pobūvį atidarė Tautos Fondo pirmininkas J. Valaitis ir paktvė žurnalistas Vyt. Kvietkauškas prelegentui pristatyti. Pastarasis keliavo kartu su dr. Antanavičium į New Yorką, reportuodamas apie Socialdemokratų Internationalo pasaulinį suvažiavimą, kuriame dr. Antanavičius dalyvavo kaip Lietuvos socialdemokratų atstovas.

Dr. K. Antanavičius yra Lietuvos parlamento narys, socialdemokratų partijos pirmininkas ir parlamento ekonominės komisijos pirmininkas. Ekonomijos daktaro laipsnį įsigijo Maskvoje pas garsų rusų ekonomistą Šataliną, kurio "500 dienų" programa dar taip neseniai nuskambėjo pasaulinėje spaudoje.

Nežiūrint draugiškų santykių su šiuo garsiu rusų ekonomistu, dr. Antanavičius keletą kartų pabrėžė savo įdomioje kalboje, kad jokia užsienio pagalba, jokia sovietinė programa Sovietų Sąjungos nebeįgelbės. Kartą diskusijoje su Šatalinu prelegentas paklausęs to garsaus ekonomisto, girdi, ar galima išgelbėti Rusijos ekonomiką be žemės ūkio? "Negalima", atsakęs Šatalinas. "O ar galima išgelbėti žemės ūkį?", klausęs toliau Antanavičius. "Nebegalima", atsakęs Šatalinas.

Prelegento nuomone, jeigu gerai paruošta privatizacijos programa būtų Gorbačiovo pradėta bent prieš dvejus metus, tai sovietinė ekonomija dar būtų turėjusi šansų atsigauti. Dabar gi, imperijos visiškai sugriuvimas yra tikras dalykas. Todėl visi tie Vakarų "išminčiai", kurie nori išlaikyti Sovietų Sąjungą tokią, kokia ji dabar yra, bando sugrąžinti Europos istoriją atgal. Tai padaryti nebėra įmanoma, nes Europos istorija eina pirmyn, bet jokiū būdu atgal. "Visa tai, kas įvyko Rytų Europoje per paskutinius porą metų, tėra tik prologas to, kad turi ateiti", kalbėjo dr. Antanavičius.

Toliau prelegentas kalbėjo apie Tarybos projektą privatizuoti įmones ir kolūkius. Lietuvos valstybės išde šiuo metu esą apie 9,5 bilijonų rublių, kurie bus išdalinti darbininkams, investavimo čekių forma. Darbininkai už tuos čekius galės nusipirkti savo darbovietės akcijas, ir įmonė pereis į darbininkų nuosavybę. Kitaip tariant, valstybė parduos įmones darbininkams o žemę — kolūkiečiams. Po to, 1991 kovo 1 Lietuva įsives lito valiutą.

Ar naujieji įmonių savininkai - darbininkai mokės įmones ir gamyklas patys operuoti ir pasigaminti pelną? Prelegentas tikisi, kad taip; gi tie, kurie nesugebės — turės užsidaryti ir

bankrutuoti.

Klausytojus stebino ne tik prelegento ekonominių faktų žinojimas, bet ir jo nekantrumas ekonomines reformas stumiant pirmyn Lietuvos respublikoje. Įdomu buvo išgirsti ir tai, kad Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkas pasisakė už pramonės ir žemės ūkio privatizaciją bei laisvos rinkos sistemą.

Taip pat teko sužinoti ir išvijos traktavimą pagal dabartinę Lietuvos ekonominę tvarką: užsienio lietuviams šiuo metu leidžiama statyti namus ir kitus pastatus, bet pastatytus pirkti — dar neleidžiama. Bus leidžiama tai daryti jau neužilgo, kuomet esami pastatai ir žemė bus valstybės įkainuoti.

Pranešimas ir diskusijos tęsėsi porą valandų su viršum, bet ekonomijos mėgėjams visiškai neat-sibodo. Po to dalyviai buvo pavaišinti pyragaičiais ir kavute. Klausytojų buvo susirinkę apie pusantro šimto. (j. s.)

Ekonomistas Kazimieras Antanavičius kalba Kultūros Židinyje spalio 14, sekmadienį. Jis yra Lietuvos Respublikos aukščiausios tarybos narys, ekonominės komisijos pirmininkas. Nuotr. Vytauto Maželio

TRANSPAK GARANTUOJA ELEKTRONINES PREKES

2-JŲ METŲ GARANTUOJAMA

TV, video, stereo aparatūra yra garantuojama 2-letams perkant per TRANSPAK įs-taigą. Sutartis pasirašyta su ELEKTRONU — didžiausia elektroninių prekių taisyto įmone Lietuvoje. Turi savo skyrius visuose didesniuose miestuose Lietuvoje. ELEKTRO-NE dirba virš tūkstančio inžinierių ir techninio personalo. Jei tektų taisyti, taisyimas nemokamas.

VAISTAI

Siunčiame receptinius ir nereceptinius vaistus. Bayer aspirinas (600 tbl.), multivitaminai, Advil, ir kt. \$65. Vaistus galime pakeisti arba pridėti didesnę kiekį pagal pageidavimą. MUITO NĖRA.

ĮVAIRŲ MAISTO SIUNTINIAI

Delikatesiniai mėsos gaminiai — sprandinė, rūkytos dešros, skilandis ir pan.; kava, kava, prieskoniai. Šių siuntinių turinį ir svorį sudarysime pagal jūsų pageidavimą. MUITO NĖRA.

PINIGŲ PERVEDIMAS

DAIKTŲ PERVEŽIMAS

Turime didelę patirtį siunčiant kargą į Lietuvą ir iš kitų JAV miestų. Siunčiam siu-vimo, mezgimo mašinas, telefaksus ir DĖVĖTUS RŪBUS ir t.t. Visos garantuotos elektronines prekes pristatomos per UPS į kitus JAV miestus.

Rašydami BŪTINAI PRANEŠKITE SAVO TELEFONO NUMERĮ — atsakymą į savo klausimus gausite greičiausiai — arba skambinkite: Romas Pukėtyš TRANSPAK 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 1 (312) 436-7772

Istaiga veikia kasdien 9-5 v.v. Šešt. 9-2 v. p.p. Arba susitarus

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį išskirti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Atsilyginu už 1990 metus.

Prašau pratęsti prenumeratą 1991 metams.

Vardas ir pavardė.....

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumerata — 20 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Skiriu stambesnę auką 1990—sukaktuvių 75—metų progai.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

A. Šapoka — Lietuvos Istorija, 20 dol.

J. Gliaudos — Atolas - Koraly sala, 9 dol.

J. Brazaičio — Raštai. Vienu vieni, 10 dol.

Tomo Venclovos — Tankėjanči šviesa. Eilėraščiai — originalai ir vertimai, 8 dol.

A. Merklio — Vincas Kudirka, 15 dol.

J. Audėno — Lietuvos Valstiečiai Liaudininkai, 15 dol.

A. Rūtos — Mėlyno Karvelėlio Šviesa. Romanas, 12 dol.

J. Audėno — Paskutinis posėdis, 5 dol.

K. Trimako — Ieškančiojo pėdsakai, 10 dol.

A. Paškaus — Asmenybė ir religija, 6 dol.

A. Tyruolio — Šiapus ir anapus saulės. Poezija, 5 dol.

600 m. Lietuvos krikšto jubiliejus. Albumas, 12 dol.

J. Aisčio — Poezijos rinktinė, 8 dol.

J. Puzino — Rinktiniai raštai, 2 tomiai po 25 dol.

LEIDINIAI ANGLŲ KALBA

Bažnyčia Lietuvoje — spalvotas albumas. Priedas angliškai, 15 dol.

VI. Vijeikio — Lithuania My Heritage. Gausiai iliustruotas albumas, 20 dol.

Atlaidai — Lithuanian Pilgrimages. Foto albumas, 25 dol.

J. Stuko — Awakening Lithuania. Istoriniai brožai, 10 dol.

S. Sužiedėlio — A History of the Church in Lithuania 10 dol.

My Dictionary — Mano Žodynas. Didelio formato spalvota knyga vaikams, 12 dol.

Persiuntimui pridėdama 1.50 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

G. T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėm bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus nesikrendant per Maskvą. Galimybės Riga/Kopenhaga (su nakvyne) Čikaga, New Yorkas ar Los Angeles. Taip pat siūlome Vilnius/Berlynas/Čikaga kaina nuo \$1020.00 iki \$1337.00. Vilnius/Berlynas/New Yorkas kaina nuo \$944.00 iki \$1261.00 ir Vilnius/Berlynas/Los Angeles kaina nuo \$1223.00 iki \$1623.00. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430-7272.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LIETUVA AMERIKOS TELEVIZIJOJE

Asmenys arba organizacijos gali užsisakyti spalvotą dviejų valandų filmą, rodantį lietuvių pastangas atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Demonstracijos Bostone, Vilniuje, Maskvoje. Landsbergio ir Prunskienės interviu su amerikiečių reporteriais. Senatorių diskusijos su politbiuro atstovais. Bush ir Gorbačiovo pasisakymai Lietuvos atžvilgiu. Pabaigoje Lietuvos vaizdų, žodžio ir dainų montažas. Įrekoruota VHS video kasetėje. Meniška paruošta, teigiamai ir plačiai aprašyta "Drauge" š. m. rugsėjo 28 d. Kaina su persiuntimu \$35.00. Čeklį su savo adresu siųsti:

Feliksas Kontautas
747 E. Broadway
So. Boston, MA 02127
Tel. 617 268 - 5876

1990 M. KELIONĖS NEW YORKAS - RYGA

Ten ir atgal \$795 (tik už kelionę lėktuvu), Skrydžiai tiesiai į Rygą iš JFK per Helsinkį. Oro linija — FINNAIR. Skrydžiai kiekvieną trečiadienį ir šeštadienį. Specialios kainos nuo 1990 spalio 1 iki 1991 kovo 31. \$16. "U.S. taxes" nepriskaičiuota.

KELEIVIAMS SU IŠKVIETIMAIS

Baltic Tours siūlo specialias lėktuvo kainas keleiviams, vykstantiems su asmeniškais iškvietais. Kvietėjas jus pasitiks Rygoje. Jei reikės parūpinsime transportaciją.

LANKANTIS LIETUVOJE

Už žemas kainas galite apsistoti Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos viešbučiuose vienai arba dviem savaitėm.

HELSINKIS

Grįžtant, oro linijų kelias reikalauja vieną naktį praleisti Helsinkyje. Susisiekimas, pusryčiai, apgyvendinimas — keturių žvaigždžių Vaakuna viešbutyje; \$75 asmeniui dviese viename kambaryje. Atskiras kambarys \$109.

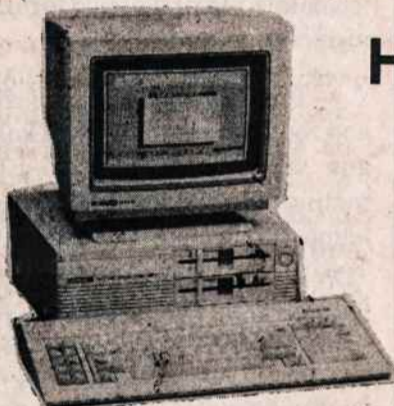
KELIONĖS SU PALYDOVAIS

ŠV. KALĖDOS IR NAUJI METAI LIETUVOJE
15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje, Finnair linija
Kellonė Nr. 1225 gruodžio 22 — sausio 5, 1991
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,999.00 iš Chicagos

NAUJI METAI LIETUVOJE — 15 dienų kelionė
12 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija
Kellonė Nr. 1280 gruodžio 29 — sausio 12, 1991
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,999.00 iš Chicagos

Smulkesnėms informacijoms ir brožiūrai kreipkitės adresu:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA, 02164
Tel. 617 965 - 8080 Fax 617 332 - 7781

HIGH TECH KOMPUTERIAI

Mūsų parduotuvė, pirma ir vienintelė per emigraciją, parduoda aukščiausios kokybės įrengimus dėl biznio paskirties ir asmeniniam naudojimui. Mes turime 30-ies žymiausių firmų kompiuterius. Jūs nusipirksite mūsų parduotuvėje tik geriausią elektroniką, taip pat gausite tikrai profesionalų patarimą.

Mes parduodame visas kompiuterio atsargines dalis, reikmenis, ir programas. Mes turime didžiulį pasirinkimą. Televizijos aparatų, FAZ-ų, Kamkorderių, VSR-ų, Trumpųjų bangų radijo aparatų, 2-iejų kasečių rekorderių, telefono aparatų, telefono atsakymo aparatų, virtuvės reikmenų ir t.t.

Speciali kaina 220 Voltų Kompiuteriams ir PAL SECAM sistemos elektronikai, kuria jūs galite naudoti Lietuvoje ir Europoje.

Mes kalbame angliškai ir rusiškai.

41 W. 35th GATVĖ, tarp 5 ir 6 Avenues, Manhattan, NY

212 465-0621

DĖMESIO!

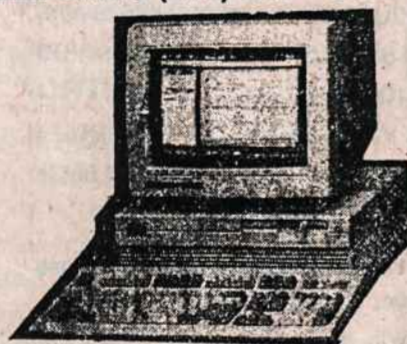
VISIEMS LIETUVIAMS,
KURIE LANKOSI AMERIKOJE
AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
ĮSIGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĖ

**TIMURS STORE
JOY - LUD**

ELECTRONICS
200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
NEW YORK, N.Y. 10010
TELEFONAS (212) 807 - 8484

TELEVIZIJOS APARATAI
(Įvairaus dydžio ir įvairių firmų)

KOMPIUTERIAI
LYGŪS IBM PC SISTEMAI
SU SPALVOS REGULIAVIMO IR
ATSPAUDINIMO APARATŪRA

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoj

ELEKTRONINIAI PIANINAI
ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI

TELEFONŲ ATSAKYO APARATAI

PANASONIC M7
COMORDER VIDEO FILMAVIMO
APARATAI PAL SISTEMAI

ĮVAIRŪS RADIO APARATAI
SU TRUMPOM BANGOM

VCR (Video juostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI
(Įvairių firmų, įskaitant ir Panasonic)

VISA APARATŪRA
TURI PAAIŠKINIMUS IR
RUSŲ KALBA

MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR KT. ĮVAIRIAUS ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA**KASA**

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401

CHICAGOJ: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350

WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir sertifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje-KASOJE —

— Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol. —

Seminaras vyresniesiems

So. Bostono Lietuvių Piliečių klube lapkričio 17, šeštadienį, 9 val. ryto prasidės vyresniesiems skirtas seminaras aptarti svarbius klausimus, liečiančius mediciną, valdžios teikiamą pagalbą, teisinius patarimus, kultūrinis ir psichologinius skirtumus etninėje Amerikoje, vyresniųjų gyvenimo būdų, filosofiją ir t.t. Seminarą organizuoja JAV LB Bostono apygarda/apylinkė. Seminarui vadovaus dr. Vytautas Černius, Danguolė Valentinaite, dr. Edvardas Kaminskas, dr. Marija Šveikauskienė ir kiti. Seminaras tęsis dvi dienas. Po seminaro pirmadienį D. Valentinaite su LB atstovais lankys valdžios įstaigas, kurios teikia

įvairius socialinius patarnavimus.

Atvyko V. Povilionis

Harvardo universitetas buvo pakvietęs konferencijai tris Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos deputatus: Zitą Sličytę, Mečį Laurinkų ir Vidmantą Povilionį. Kai toji konferencija buvo atšaukta, į Bostoną atvyko tik V. Povilionis. Pasikalbėjime Laisvės Varpo spalio 28 d. laidoje jis nurodė, kad jo kelionės tikslas — susipažinti su šio krašto kongreso veikla, jo įvairiomis taisyklėmis, darbo metodais, o taip pat su šio krašto politika tautinių mažumų reikalais. Visi šie klausimai dabar Lietuvoje yra labai aktualūs. Jei sąlygos leis, jis dar norėtų užmegzti ryšius su ukrainiečių, lenkų ir kitų tautybių grupėmis šiame krašte.

Tuo pradėtas naujas pasikalbėjimų ciklas apie padėtį ir nuotakas Lietuvoje.

Mirė R. Brieže

Robertas Brieže, latvis jūrų kapitonas, spalio 17 mirė Firahaven, Mass. Velionis 1970 lapkričio 23 buvo liudininku dramoje, kai Simas Kudirka iš Sovietų Sąjunga Litva laivo peršoko į amerikiečių laivą "Vigilant" ir prašė politinio prieglobsčio, bet buvo grąžintas sovietams, vėliau jį nuteisusiems dešimčiai metų kalėjimo.

Kai JAV kongresas tyrinėjo tą klausimą, R. Brieže buvo pagrindinis liudininkas. Už tai lietuviai jį aukštai gerbė. R. Brieže mirė, sulaukęs 69 m. amžiaus. New Bedforde jis turėjo du žvejybos laivus, kurie plaukiojo su Latvijos vėliava. Kaip geras žvejybos žinovas, jis dažnai dalyvavo šio krašto delegacijose įvairiose tarptautinėse konferencijose.

LB apygardos suvažiavimas

Rugsėjo 23 Hyannis mieste, Tara viešbutyje, įvyko metinis LB Bostono apygardos atstovų suvažiavimas. Jam vadovavo inž. Česlovas Mickūnas, sekretoriavo Eugenija Rastoniene. Dalyvavo apie 60 atstovų ir svečių.

Trumpas veiklos apžvalgas padarė atstovai iš: Bostono, Brocktono, Cape Codo, Providence ir Worcester apylinkių ir Kennebunkporto seniūnijų.

Pranešimai daugiausia sukosi apie veiklą: rinkimas parašų po

peticijomis, siuntimas laiškų ir telegramų Kongreso nariams, dalyvavimas demonstracijose, organizavimas informacijos apie Lietuvą ir jos problemas amerikiečių spaudoje, radijo ir TV, telkimas lėšų Lietuvos pagalbai ir kt.

Suvažiavimo antroje dalyje inž. Donatas Šatas, jau vienuoliktą kartą lankęsis Lietuvoje, kalbėjo tema "Ekonominis ir politinis šių dienų Lietuvos stovis". Jis patarė nenusiminti dėl žinių, kad dabartinėje Lietuvoje išskyla nuomonių skirtumų ar nesutarimų. Jo manytu, tai esąs normalus reiškinys demokratinėje sistemoje, kai prasideda tikras gyvenimas ir pririekia spręsti konkrečius uždavinius. Savo ruožtu jis ragino lietuvių-specialistus, vykstančius Lietuvon lankyti giminių, ten susisiekti su valdžios žmonėmis ir pasisiūlyti padėti. Po paskaitos vyko gyvos diskusijos įvairiais klausimais.

Suvažiavime pranešimus darė ir diskusijose dalyvavo inž. Č. Mickūnas, dr. R. Buivydas, Alf. Petrutis, K. Valiūskienė, kun. R. Šakalys, OFM, dr. M. Pautienis, inž. Br. Markeliūnas, Vl. Židžiūnas ir kt.

Asp

LB Bostono apygardos suvažiavime kalba Bostono LB apylinkės pirm. dr. Romas Buivydas. Sėdi inž. Česlovas Mickūnas. Nuotr. A. Petručio

Senatorius J. Kerry pas lietuivius

JAV senatorius John Kerry (iš Massachusetts) apsilankė Bostono Lietuvių klube, vykstant renginiui "Šurum Burum". Senatorius buvo kėlęs ilgą senato sesijos Washingtono.

Gausiai susirinkusiems, kurių buvo pilna salė, senatorius aiškiai pasisakė už Lietuvos teisę būti nepriklausoma. Jis nedvejodamas pareiškė, kad JAV valdžia turi pripažinti Lietuvos Respublikos vyriausybę. Jau seniai atėjo laikas atitaisyti Ribbentropo-Molotovo sutarties pasek-

mes. Baigdamas savo kalbą, senatorius pažadėjo ir toliau remti Lietuvos nepriklausomybės siekimą ir talkinti pagal visas išgalas.

Jau nuo kovo mėn., kai Lietuva pasiskelbė atsiskirianti nuo Sovietų Sąjungos, senatorius J. Kerry balsavo už visas rezoliucijas, kurios buvo pateiktos senatui remiant Lietuvos nepriklausomybę, raginant JAV prezidentą pripažinti Lietuvą, o paskutiniu laiku skirti 10 milijonų dol. paramą atsikuriančiai Lietuvai. Galia, kad Kongresas tą paramos akciją atmetė.

A.A. JUOZEFINA GALMINIENĖ

New Yorko lietuviai prisimena Romuvos knygyną, kuris buvo Jamaica Ave., netoli Shalins šerminenės. Knygną suorganizavo Jonas Galminas, ilgai jį administravo jo motina Juozefina Galminienė. Dabar visa tai istorijoje. Sūnus Jonas mirė vėžiu 1988 rugpjūčio 21. Senutė motina tuo metu taip susijaudino, kad reikėjo paguldyti į ligoninę. Nedalyvavo nei sūnaus laidotuvėse.

Į knygyną ji nebegrižo, nebegrižo ir į seną butą, kuris priminė sūnų ir praeitį. Reikėjo surasti kitur globą ir pastogę. Ją priglaudė Elvira Vileniškienė, — davė kambarį ir ją globojo. Priglaudė laikinai, bet taip nutiko, kad senutė nesutiko važiuoti į Matulaičio namus, į Putnamą, o priešvartą išvežti neleido nei Matulaičio namų administracija. Senutė liko New Yorke. Elvira Vileniškienė ją rūpestingai globojo. Čia buvo daug laisvės, galėjo vaikščioti po kambarius, žiūrėti televiziją. Senutė džiaugėsi, kad likvidavome knygyną, kad knygos atsidūrė Lietuvoje. Tai buvo jai didelė paguo-

da, nes ji buvo knygnešio dukra.

Jos kaimynas buvo kun. Stasys Raila. Kai jis buvo kūdikis, Juozefina ateidavo jo pasupti lopšyje, pasaugoti. Tai jį dažnai prisimindavo. Kun. St. Raila ją dažnai lankė, nuveždavo komuniją. Spalio 21, sekmadienį, lyg nuėjusdamas, jis atvyko pas ją, praleido net dvi valandas, kartu meldėsi, giedojo senas giesmes, prisiminė ir dainas. Senutė pasakui bekalbėdama pradėjo snausti ir užmigo. Tada kun. S. Raila išvyko.

Senutė mirė miegodama. Šeimnininkė spalio 22 pirmadienio rytą, truputį po aštuonių, atnešė į jos kambarį pusryčius ir užkalbino. Senutė nereagavo. Šeimnininkė palietė ją ir suprato, kad ji ką tik mirusi. Tuo buvo pašauktas kun. St. Raila, kuris dar suteikė paskutinį patepimą. Tuoj buvo pakviestas ir dr. J. Dičpinigaitis, kuriam teko ne kartą ją lankyti. Daktaras apžiūrėjęs rado, kad širdelė sustojusi. Jis ir parašė mirties metriką, kad mirė 1990 spalio 22 d. apie 7 val. ryto.

Velionė buvo pašarvota M. Shalins šerminenėje.

Spalio 23, antradienio vakare, ją aplankė vysk. P. Baltakis, OFM, o rožančių ir kitas maldas sukalbėjo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Spalio 24, trečiadienį, koplyčioje maldas atkalbėjo kun. S. Raila, prisimindamas ir anas jaunystės dienas.

Palaidota iš Apreiškimo parapijos bažnyčios spalio 25. Mišias aukojo trys kunigai: klebonas kun. Vytautas Palubinskas, kun. Stasys Raila ir svečias iš Lietuvos kun. Virginijus Lenkaitis. Palaidota Cypress Hills kapinėse sūnaus Jono kape. Palaidotuviniai pietūs buvo Baltijos restorane.

Laidotuvėmis rūpinosi teismo paskirtas jos globėjas Paulius Jurkus. Jis šia proga dėkoja Elvirai Vileniškienei, kad ji kantriai ir su meile globojo senutę. Dėkoja visiems, kurie apsilankė šerminenėje, dalyvavo laidotuvėse. Dėkojo M. Shalins, kuri sutvarkė visas laidotuves ir taip gražiai palaidojo Žemaitijos dukrą, atvykusią čia į didžiąją šalį ir niekada nepraradusią savo didelės meilės Dievui ir Tėvynei.

Ji turėjo labai įdomų gyvenimą. Išaugusi patrioto knygnešio šeimoje, būdama žemaitė, tvirtai išsilaiškė visą gyvenimą, ginodama savo principus ir už juos aukodamasi. (p.j.)

PADEKIM MAŽIESIEMS

Šaukiu į talką visas moteris — ypač močiutes, pensininkes, nedirbančias.

Dauguma mūsų turim krepšius atliekamų mezgimo siūlų, vilnų, o Lietuvoje vaikams labai reikalingos pirštinelės, kepurėlės, kojinelės, megztiniai, šalikėliai, čiampės į botikus ir t.t.

Šiai siuntai jau nespėsim, bet ji dar nepaskutinė — bus jų daugiau, pasiroškim kitoms siuntoms į Lietuvą. Vakarai dabar ilgi, nedaug kur galim nueiti. Žiūrėdamos televizijas, besisvečiuodamos vienos pas kitas, galim numegzti daug taip reikalingų drabužėlių. Organizuokim mezgimo ratelius, kavutes, popietes — susibėkim ir sunaudokim atliekamus siūlus ir laiką naudingai, kad mūsų mažieji daugiau nešaltų.

Kuomet žiemos vakarais šaltas vėjas belsis į duris, o mes nežinosim, ką daryti iš nuobodumo — pagalvokim: kažkur Lietuvoje verkia peršalęs vaikas šaltom kaip ledas kojytėm ar nugrubusiom nuo šalčio paraudusiom rankelėm; o juk aš galėčiau jas sušildyti.

JAV Kongresas atmetė visus pagalbos prašymus. Mūsų šaliai Amerika nepadedą. Jie čia nieko daugiau neturi — tik mus.

Romualda Buragaitė - Šidlauskienė

VEDYBINIO GYVENIMO 50 METŲ SUKAKTIS

MAPLE SHADE, N.J.

Millie ir Juozas Ryan atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Jiedu laimingai gyvena. Millie — lietuvaite. Jos tėvai Antanas ir Emilija Samalioniai daug metų buvo valgių krautuvų pardavėjai Deleir, N.J. Turėjo du sūnus ir dukrą Millie.

Millie Samalionytė ištekėjo už airio Juozo Ryan. Jiedu gražiai sugyveno 50 metų, turi sūnų Juozą, dukteris Martą ir Sheela. Visi sukūrę savo šeimas. Yra 6 anūkai, iš jų 5 berniukai, viena mergytė. Visi vaikai susituokė su kitataučiais, bet visi gražiai sugyvena.

Sukaktuvių šventės proga buvo gražios mišios bažnyčioje. Degė visos žvakės. Anūkai skaitė per mišias. Sukaktuviniškai atvažiavo su baltu limuzinu, iš bažnyčios visi svečiai išėjo ju pa-

sitikti. Visi svečiai ėjo prie komunijos.

Po mišių visi važiavo į gražią naują salę. Ten pradžioje vieną valandą buvo užkandžiai, paskui buvo pietūs. Kai padavėjai atnešė dideles lėkštes, tai ir šoko su tomis lėkštelėmis. Po vakarienės buvo linksmoji dalis ir šokiai. Šoko Juozas su Millie, šoko vaikai, anūkai. Tai gražus pavyzdys, kad taip gerai vaikus užaugino.

Millie gerai kalba lietuviškai, ir vyras daug supranta. Iš jų vestuvių buvo tik viena pamergė ir vienas pabrolis. Kiti jau yra mirę, iš dviejų kunigų vienas sirgo ir negalėjo dalyvauti.

Dėkojame lietuviškai radijo programai, kad pasveikino sukaktuvinius ir jiems pagrojo lietuvišką gražų valsą.

Nijolė

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOJE

Vadovaujant klebonui kun. Eugenijui Savickiui, vienintelė Aušros Vartų lietuviška parapija Manhattane klesti. Rudens pietūs spalio 21, sekmadienį, praėjo su pasisekimu.

Sumos metu nuostabiai gražiai giedojo parapijos choras, vadovaujamas pianistės Aldonos Kepalaitės. Po mišių susirinkome parapijos salėje, diskutavome parapijos ateities veiklą ir gardžiavomės įvairiom gėrybėm. Programai vadovavo Lietuvos Vyčių 12 kuopos pirmininkas Edmundas Burba Cook. Iš Floridos atvyko klebono motina Julia Savickienė ir dvi (iš penkių) seserys Julia ir Carol. Klebonas širdingai padėkojo dosniam parapičiams, kurių dėka parapijos remonto skola sumažėjo.

Daug svečių dalyvavo iš "žemutinio Manhattano kaimo". Jie įvairiai talkina darbu ir auka. Taip pat atvyko buvęs parapijos klebonas kun. Vytautas Palu-

binskas ir svečias iš Lietuvos, Vilkijos parapijos klebonas kun. Virginijus Lenkaitis. Abu buvo labai šiltai sutikti.

Meninėje programos dalyje pasirodė etninė grupelė, kurią sudarė: Gintarė ir Narūnas Bukauskai, Laima Srugytė ir Arūnas Bukauskas. Gintarė Bukauskienė yra Apreiškimo parapijos vargonininkė ir choro vadovė. Šiuo metu ji ir choras repetuoja kalėdinę programą.

Aušros Vartų parapija šias šventes rengia du kart į metus — rudenį ir pavasarį. Pelnas skiriamas parapijos skoloms apmokėti.

Dalia Bulvičiūtė

— Kryžkalnyje naktį iš spalio 4 į 5 bandyta susprogdinti SSSR armijai skirtą statulą. Lietuvos vyriausybė šį incidentą įvertino kaip provokaciją prieš derybas su Sovietų Sąjunga.

LAIŠVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas Petras Viščinis. 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telef. 508 586 - 7209.

Bostone atidarytas didžiausias Amerikoje lietuviškų meno dirbinių salionas

DOVANA

Norintiems įteikti lietuviškų suvenyrų savo giminėms ar draugams Šv. Kalėdų, Naujųjų Metų, įvairių jubiliejų ar bet kuria kita proga — siūlome platų pasirinkimą.

Galite įsigyti:

- žymiausių išėivijos ir Lietuvos menininkų paveikslių, grafikos darbų, medžio drožinių;
- Tautinių rūbų, juostų, gintaro, stiklo ir keramikos dirbinių su lietuviška ornamentika;
- Tautinių vėliavų, Vyčių, įvairiausių lipdžių;
- Knygų apie Lietuvą anglų kalba ir Lietuvos žemėlapių;
- audio ir video kasečių su naujausia lietuviška muzika;
- tinkančią Lietuvos dažnumams video aparatūrą ir kitas elektronikos sistemas žemomis kainomis.

Visą tai galima užsisakyti pagal katalogą kurį galite gauti atsuntę 2 dol. čekį firmai BALTIC ASSOCIATES, LTD P.O. Box 1406 GMF Boston, MA 02201 Tel. (617) 269-4455 • Fax (617) 268-8376 368 Broadway, So. Boston, MA 02127

A.A. ONOS ZAJANKAUSKAITĖS - ZINKE

mirties septynerių metų sukaktis bus paminėta lapkričio 14. Draugai ir pažįstami prašomi už velionę pasimelsti.

Su giliu jausmu praneša

Sesuo Marija su sūnumis Ričardu ir Pranciškum

A. A. LEONARDUI MIKELIONIUI,

Lietuvių Katalikų Susivienijimo direktoriui, Tomo Meko, Lietuvių Katalikų Susivienijimo prezidento broliui, mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia ir Šv. Mišias už Velionio sielą užprašo

Jonas Vainius, LKS direktorius

A.A. Architektui JUOZUI BLAŽAIČIUI

mirus, Pennsylvanijoje, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Modestą, sūnų Vaidą bei dukrą Ramintą su šeima ir kartu liūdime.

Jonas ir Dana Bilėnai

DARBININKAS

NEW YORK

Administracija (718) 827-1351
Redakcija (718) 827-1352

Spaustuvių (718) 827-1350
Vienuolynas (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: lapkričio 9, penktadienį, 7:30 v.v. koncertas, kurį rengia Židinio administracija. Programoje: klarnetistas prof. Algirdas Budrys, Vilniaus filharmonijos baritonas Danielius Sadauskas, kompozitorius Darius Lapinskas.

„Medus“, instrumentalinis ansamblis iš Lietuvos, vadovaujamas Arvydo Vilčinsko, koncertuos lapkričio 18, sekmadienį, 5 val. popiet Lietuvos Katalikų Bendruomenės Centro salėje, 6 Davis Ave., Kearny, N.J. Įėjimas 15 dol., studentams ir moksleiviams 10 dol. Po programos lengvi užkandžiai ir šokiai. Koncertą rengia ir visus atsilankyti kviečia „Lietuvos Atsiminimų“ radijo direktorius dr. Jokūbas J. Stukas.

Vytautas Mazelis, mūsų žinomas fotografas, yra išfotografavęs daug lietuvių portretus, sukūręs jų vertingus rašytus. Šioje literatūros šventėje bus suorganizuota jo fotografuotų rašytojų paroda.

Anicetas Simutis, Lietuvos Generalinis Konsulas New York, spalio 29 dalyvavo su poniu New Yorko burmistro David Dinkins suruoštame priėmime Gracie Mansion Konsularinio korpuso garbei. New Yorkas skaitomas turis didžiausių konsularinį korpusą pasaulyje. Čia veikia 88 konsulatų. Įpusėjus priėmimui, burmistras prasmingu žodžiu pasveikino konsulus su poniom ir pristatė naująjį New Yorko komisierių Jungtinėms Tautoms ir Konsulariniam korpusui O'Dwyer ir taipgi New Yorko Konsulų Draugijos pirmininko pareigas einantį Argentinos Generalinį Konsulą ambasadorių Keller Sarmiento, kurie abu tarė trumpus sveikinimo žodžius.

Dr. Jonas Ulėnas iš Dix Hills, N.Y., atnaujino dvejiems metams prenumeratą ir *Darbininkui* paremti pridėjo 50 dol. Labai dėkojame už auką ir linkėjimus. Administracija.

Savo auka paremk lietuvišką spaudą

Kun. Kazimieras Pūgevičius, Lietuvių Religinės Šalpos direktorius, buvo išvykęs Lietuvon, kur praleido apie mėnesį laiko susipažindamas su kraštu. Tai buvo jo pirmoji kelionė į Lietuvą, nes jis gimė ir užaugo Baltimorėje. Iš kelionės parsivežė gražius įspūdžius. Lapkričio 11, sekmadienį, jis Apreiškimo parapijos bažnyčioje pasakys pamokslą ir paskui apie Lietuvą kalbės parapijos salėje.

Arts Club Theater, kuris jau kelerius metus sėkmingai veikia Aušros Vartų parapijoje, savo rudeninę veiklą pradės lapkričio 15, penktadienį, 8 v.v. Bus pastatytas *Year of the Jubilee (Jubiliejiniai metai)*. Režisuoja latvis Gatis Gudets ir estė Linda Pakri. Spektakliai įvyks: lapkričio 15, 16, 23, 24, 29, 30, gruodžio 1, 6 ir 7, 8 v.v.; lapkričio 18, 25 2:30 v. p. p. Auka 8 dol. Reservacijos ir informacija 212 874 - 9110.

ALOYZO BARONO VARDO NOVELĖS KONKURSAUS

Aloyzo Barono novelės konkursą reikia laikyti pasisekusiu. Yra atsiųsta 14 novelių. Tai gana daug. Jų dydis įvairus. Trumpiausia yra 9 pusl., ilgiausia — 75 psl. Kas tų novelių autoriai, nežinia.

Vertinimo komisiją sudaro: Nelė Mazalaitė-Gabienė, Leonardas Žitkevičius ir Alina Stakinienė. Jie dabar susipažįsta su novelėmis.

Bus atidarytas tik laimėjusio vokas. Laimėtojas bus paskelbtas literatūros šventėje lapkričio 17 Kultūros Židinyje. Gal bus galima ir pati autorių pristatyti, jei gyvena kur netoli.

Premijos mecenatas yra dr. Adolfas Šliažas iš Chicagos. Premija 500 dol.

Space for rent. McDonald/Ave. O M1 zone aprox. 1200 sq. ft. new good lease 718 332 - 1098. Storage, LT. MFG

RŪKYTOS MĖSOS GAMINIAI ŠVENTĖMS — aukštos kokybės. Pristatoma į namus Lietuvoje. 84 dol. TRANSPAK, 2638 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. Telef. 312 436 - 7772.

Ieškoma lietuvių moteris, kuri galėtų kartu gyventi ir dirbti namų ruošos darbus. Skambinti 1 (203) 938 - 9522.

Išnuomojami du butai gerame Richmond Hill rajone. Kiekvienas butas turi 3 didelius kambarius. Buto nuoma — 500 dol. Be mažų vaikų. Skambinti 847 - 4496.

Kariuomenės atkūrimo šventėje dalyvaus ir solistė Gina Čepkauskienė, pianistas William Smiddy, poetas Kazys Bradūnas. Jie visi dalyvauja lapkričio 17 literatūros šventėje — koncerte Kultūros Židinyje. Mielai sutiko ir šioje kariuomenės šventėje dalyvauti.

Trečias konteineris knygu Lietuvai išvyks iš New Jersey uosto lapkričio 19. Tuo pačiu metu išplauks ir ketvirtas konteineris knygu, kurios buvo surinktos Chicagoje. Siuntas organizuoja ir transporto didžiausias išlaidas padengia Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa. Šių konteinerių knygos yra paskirtos Švietimo Ministerijai, Martyno Mažvydo Nacionalinei Bibliotekai, Vilniaus ir Kauno Universitetam, Krikščionių Demokratų Partijai, skautam, ateitininkam ir kitom Lietuvos institucijom ir organizacijom.

Susitikimas su Lietuvos Krikščionių Demokratų Partijos pirmininku Egidiju Klumbiu ir LKDS atstovu Europos reikalams Adolfu Vensku įvyks sekmadienį, lapkričio 11 d., 2 val. popiet Baltijos restorane. New Yorko ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti ir išklausti pranešimų apie politinę padėtį Lietuvoje ir apie Lietuvos klausimo eigą Europos politiniuose sluoksniuose. Bus galima pasivaišinti Baltijos restorano sekmadieniniu bufetu labai prieinama kaina.

HYMAN LEWIS VIDECKIO IPĖDINIŲ DĖMESIUI

Prieš šešerius metus Californijoje mirė Hyman Lewis Videcki (Vedeckis?) nepalikdamas testamentą nei žinomų giminių. Apie jį žinoma, kad buvo gimęs Lietuvoje 1896 metais ir kad jo tėvas buvo Yochel (Jokūbas?) Videcki.

Jei iki 1991 gegužės 28 nebus rasta ipėdinių, tai 34,000 dolerių palikimas galutinai bus perleistas Californijos valstijos išdui.

Ipėdiniai ar apie juos žiną malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, New York 10024.

Romas Pukštys TRANSPAK firmos savininkas, vėl išvažiuoja į Lietuvą gruodžio mėn. pradžioje. Perveda pinigų doleriais, tvarko palikimus, perka automobilius. Užsakymus priima iki gruodžio 1 dienos. TRANSPAK, 2638 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 1-312-436 - 7772.

G. T. INTERNATIONAL, INC. rašo vietinius bilietus ir tvirtina Aerofloto reisu atvykstantiems iš Lietuvos. Taip pat parūpina profesionalų pasitikimą ir persodinimą New Yorke bei Washingtono Aerouostuose. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL INC., 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430 - 7272.

„ŽAIBAS“ NR. 6 — maisto produktai bus pristatyti jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje 10 darbo dienų laikotarpyje. 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 5 sv. ryžių, 5 sv. konserv. druska, 4 sv. valg. druska, 18 oz. riešutinis sviestas, 2 dež. džiovintų slyvų, 2 dež. razinų, 64 oz. aliejus, 1 dež. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina \$100.00 — kreiptis „ŽAIBAS“ 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL, 60457. Telefonas (708) 430 - 8090.

IEŠKOMA mergina-draugė arba našlė, kuri gali kartu gyventi ir prižiūrėti senesnio amžiaus žmones ir jų namus (turta, sveikatą ar slaugyti ligoje). Rašyti: Joseph Lugan arba Conwood, P. O. Box 21270, Jamaica, N.Y. 11421.

Kalėdinis konteineris Lietuvai yra beveik pilnas. Dar laukia ma vaikų drabužių gerame stovyje ir žaislų. Gal padėti rūšiuoti ir pakuoti drabužius į dėzes, prašomi skambinti į Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą 718 647 - 2434. Pakavimas vyks visą dieną šeštadienį, lapkričio 10, Kasos antrame aukšte. Konteineris eis CARITAS sambūriui, kuris dovanas dalina našlaičių prieglaudoms, senelių namams, tremtinių draugijai ir pan. Aukas padengti transporto išlaidas galima siųsti LCRA/Christmas, 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207. Visos aukos nurašomos nuo mokesčių.

Vidmantas Povilonis, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatas, šiuo metu lankosi Amerikoje. Lapkričio 2 d., LIC vedėjos Gintės Damušytės lydimas, jis lankėsi *Darbininko* redakcijoje ir papasakojo apie padėtį Lietuvoje bei apie savo darbą užsienio reikalų komisijoje. Plačiau apie visa tai bus vėliau.

Alb. Kudirka iš Daytona Beach, Fla., atsiuntė prenumeratos mokesčių, pakeitė adresą ir pridėjo 30 dol. auką *Darbininkui* paremti. Padėka spaudos rėmėniui.

K. Dulevičius iš Toronto, Canada, atsiuntė 40 dol. už *Darbininko* prenumeratą ir auką. Dėkojame už viską.

Washington, D. C., susirinkę įvairių pramonės ir prekybos įmonių vadovai pareiškė bendrą nepasitenkinimą pašto patarnavimais. 69 nuošimčiai dalyvavusių pareiškė nuomonę, kad paštas būtų perduotas privačiai bendrovei ar bendrovėms. Dabar gi vėluoja pašto, ypač laikraščių pristatymas, žūva ne tik laikraščiai, bet ir laiški, brangsta pašto ženklai. Norint palaikyti greitą susižinojimą, įmonės priverstos ieškoti kitų korespondencijos pristatymo būdų.

ELIZABETH, N.J.

Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje spalio 27 už mirusius Oną ir Antaną Stankikus mišias aukojo klebonas kun. A. Žemeikis. Giesmes giedojo solistė Angelė Kiaušaitė, akompanuojant muz. Juozui Stankūnui.

Dalyvavo Stankių, Kiaušų ir kitos iš toliau atvykusios šeimos.

Po užkandžių valgykloje svečiai susirinko pas A. K. pabuvoti, pasikalbėti. Čia gražiai paminėjo Natalijos ir Jono Kiaušų 54 metų vedybinę sukaktį, o taip pat Jono 85 metų amžiaus sukaktį.

Sukaktuvininkai gavo daug sveikinimų asmeniškai, laiškais (net iš Lietuvos), o taip pat ir iš JAV prezidento George Bush su žmona.

R. S.

RELIGIJA LIETUVIŲ MENE

Algimantas Kezys lapkričio 4, sekmadienį, 2 val. popiet Kultūros Židinyje kalbėjo apie savo naują leidinį *Religija lietuvių mene*, parodė video filmą apie dail. Viktorą Petravičių, kuris mirė praeitais metais. Gaila, kad žmonių atsilankė labai mažai. Atvykdamas iš Chicagos, jis atvežė dalį paveikslų, kurie visą

mėnesį bus išstatyti Fordhamo Universiteto (prie Lincoln Centre) Lowenstein bibliotekoje, Manhattane. Parodoje yra išstatyta ir keletos New Yorko dailininkų darbų. Parodą galima lankyti nuo 9 v.r. iki 11 v.v. kasdien, penktadieniais ir šeštadieniais nuo 10 v.r. iki 8:30 v.v. Sekmadieniais uždaryta.

LITERATŪROS ŠVENTĖ KONCERTAS

1990 lapkričio 17 d., šeštadienį. 7 v.v.
Kultūros Židinyje, Brooklyne, N.Y.

Įteikiama:

- Lietuvių Rašytojų Draugijos metinė premija
- Aloyzo Barono vardo novelės konkurso premija

Dalyvauja:

- EDITA NAZARAITE — šių metų literatūros premijos laimėtoja, laureatė, poetė, dailininkė.
- KAZYS BRADŪNAS — poetas, daugel premijų laureatas
- GINA ČEPKAUSKIENĖ — solistė
- WILLIAM SMIDDY — pianistas

Po programos — kavutė

Įėjimo auka — 10 dol.

Šventę ir koncertą rengia ir visus atsilankyti maloniai kviečia

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS VALDYBA

DARBININKAS

MINI SAVO

75

METŲ SUKAKTĮ

1990 m. gruodžio mėn. 2 d.

- 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje mišias aukoja ir pamokslą sako vysk. PAULIUS BALTAKIS, OFM. Koncelebruoja apylinkės lietuviai kunigai
- 3 val. popiet Kultūros Židinyje akademija — koncertas. Programą atliks solistas ALGIS GRIGAS iš Chicagos ir solistė JOLANTA STANELYTĖ iš Vilniaus

LIETUVOS KARIUOMENĖS 72 M. ATKŪRIMO SUKAKTIES MINĖJIMAS

lapkričio 18 d. Apreiškimo parapijoje
11:00 val. iškilmingos pamaldos parapijos bažnyčioje už žuvusius karius — kovotojus dėl Lietuvos laisvės.
12:30 val. parapijos salėje akademija

Paskaitą skaito dr. BRONIUS NEMICKAS
Meninėje programoje dalyvauja:
solistė GINA ČAPKAUSKIENĖ
pianistas WILLIAM SMIDDY
poetas KAZYS BRADŪNAS

Vaišės ir ZIGMO RAULINAČIO knygos „Karaliaus karai“

sutikimas. Kalba rašytojas PLAULIUS JURKUS

Būtų iškilmingiau, kad organizacijos šventėje dalytautų su vėlavomis
Šventės išlaidoms padengti aukojama.

RENGIA: RAMOVĖNAI, BIRUTIETĖS IR ŠAULIAI